

Ardealului Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Az erdélyi és bánági ecetgyárosok szövetségbe tömörülnek

Tömeges panaszok merültek fel a nagyváradai kongresszuson — Nem kapnak elég gyártási anyagot az ecetgyárosok

Az erdélyi és bánági ecetgyárosok Nagyváradon kongresszust tartottak, amelyen elhatározták, hogy a szakma számtalan nehézségének koncentrált erővel való leküzdése érdekében országos szövetségbe tömörülnek.

Az erdélyi ecetgyárosok tömegesen panaszokdtak a kongresszuson, hogy nem tudnak elég gyártási anyaghoz jutni és a termelést különböző magas illetékekkel és költséges engedélyek kényszerű beszerzésével drágítják meg.

A kongresszus megválasztotta a szövetség előkészítő bizottságát és elhatározta, hogy az országos szövetséget Temesváron állítja fel. Az előkészítő bizottságot utasították, hogy az alakulási és működési engedély megszerzése után Temesvárra alakuló gyűlésre hívja össze az erdélyi és bánági ecetgyárosokat.

Megtartották a C. F. R. talpfaárlejtését

Kilenc erdélyi cég adott be ajánlatot — Nagy az árkülönbözet az ajánlatok között

A C. F. R. vezérigazgatósága még nem döntött az ajánlatok felett

Április 7-én tartotta meg a CFR bukaresti vezérigazgatósága tölgy, ácsolt, extrafára (váltótalpfa) az ideai árlejtését, amelyen tizenöt cég vett részt. Az erdélyiek közül következő fatermelő cégek adtak be ajánlatot:

1. SIMON LAJOS Cluj, ajánlatot tett 850 köbméter extrafára, méretek szerint 1750 és 1950 lejes áron ab feladó állomás.
2. PFEFFERMANN IGNÁC Bistrița, felajánlott 250 köbméter extrafát, amely mennyiség a cluji inspectia de Explotare szükségletének 25 százaléka.
3. STĂRUINȚA ROMĂNEASCĂ Cluj, felajánlott 500 köbméter extrafát 1800—2000 lejes áron.
4. I. EISSLER & FRĂȚII Cluj, ajánlatot tett 1200 köbméter extrafára, méretek szerint 1680—2145 és 2195 lejes áron.
5. LA ROCHE & DARVAS nagyváradai fatermelő cég felajánlott 850 köbméter extrafát, 1600—1800—2100 lejes áron.
6. LOMASI ERDŐIPAR RT. Arad, ajánlatot tett 600 köbméter extrafa szállítására, feladóállomásról 1880 lejes átlagárért.
7. KRANZTHOR MIKLÓS Oradea, ajánlatot tett 600 köbméter extrafára 2400—2900—3100 lejes áron, ab feladóállomás.
8. EXPORT SI COMERT DE LEMNE S. A. Satumare, ajánlatot tett 600 köbméter extrafára 2000 és 2250 lejes áron.
9. „PATRIA” FATERMELŐ RT. Arad, felajánlott 380 köbméter extrafát 1690 lejes átlagárban.

Az árlejtésen a fenti erdélyi cégeken kívül résztvett még hat regáti és bukovinai favállalat, amelyek 2300—2600 lejes átlagárért ajánlottak faanyagot. Az egész felajánlott mennyiség körülbelül 1200 köbméter.

A nehéz termelési viszonyok és a CFR fizetési politikája dacára a fatermelők készséggel adták be ajánlataikat az egész ideai szükséglet fedezésére. Jellemző azonban az, hogy az előző évek árlejtéseinek sokkal nagyobb mennyiséget ajánlottak fel, mint amennyi a szükséglet volt, az idén alig ajánlották fel az igényelt mennyiséget.

Érdekes, hogy az erdélyi vállalatok között is mély nagy árdifferencia mutatkozik éppen a nagy termelő cégek ajánlataiban. A regáti cégek ez alkalommal szintén túlkalkulálták magukat és bár majdnem valamennyien a regáti Inspekciák területére tették ajánlatot, mégis az árakban minimálisan 300—600 lej árdifferenciával kalkuláltak.

Az árlejtés eredményét még nem ismerjük, bizonyos azonban, hogy a CFR. vezérigazgatósága az ajánlatokat kénytelen lesz elfogadni, mivel az ország összes nagytermelői összes készleteiket felajánlották.

A Budapesti Nemzetközi Vásár

A passzív magyar külkereskedelmi mérleg egyik legsúlyosabb pontja: a tüzelőanyag behozatala. Magyarországnak ma esupán szénbányái vannak. Erdőt és így faállományt — a szükséglethez képest — csak elenyésző mennyiségben találunk az országban.

Az évi összes behozatal 16 és fél százaléka, közel 200 millió pengő megy ki minden évben csak tüzelőanyagra.

Magyarországban még egyre terjed a gépek használata a mezőgazdaságban, egyre gyarapszik az új házipétecsk száma, szóval nő a tüzelőanyag fogyasztása.

Nincsen talán ország Európában, ahol e kérdésnek akkora gazdasági jelentősége lenne, mint Magyarországon és ezért érthető, hogy itt fektetik a legnagyobb súlyt a racionális hő- és energiagazdálkodás mindenkor legújabb vívmányainak hasznosítására.

Nagy villamos centrálék létesülnek egész országrészeg központi-ellátására és a gázt többszáz kilométeres területen csőhálózattal szétosztó központi gázművek létesítésének terve lép előtérbe.

Nagy súlyt fektetnek emellett a háztartásokban elérhető tüzelőanyag megtakarításra is és talán ennek tudható be az is, hogy éppen Magyarországon született meg az a legújabb kályha is, mely a technika esodájára az elégett anyag kalóriatartalmának 89%-át fordítja a hőtermelés céljaira. A tüzelés gazdaságossá tételének a gyáriparban számos új eszköze van, de számtalan kísérletet látunk már a villamos energiának a mezőgazdasági üzemekben való hasznosítására is.

Az április 28-án megnyiló Budapesti Nemzetközi Vásár hő- és energiagazdálkodási csoportja ezt az anyagot öleli fel.

Külön nagy pavillon szól a technika ezen vívmányainak, melyeknek megismerése, részletes tanulmányozása nemcsak üzemi vezetők, hanem minden háztartás tagja részére is rendkívül nagy előnnyel jár.

A Budapesti Nemzetközi Vásár ezen csoportja ép ezért már az elmúlt évben is az érdeklődés középpontjában állott és különösen számos külföldről jött tanulmányi bizottságnak szolgált értékes tanulmánnyal.

Nagyarányu utépitések Magyarországon

A statisztika kimutatása szerint a Magyarországon átranzitált áruk mennyisége az utóbbi évtized kezdetén határozott esökkenést, majd stagnálást mutatott. Ennek oka nem utolsó sorban azokban a tarifa-egyezményekben keresendő, amelyekre az országot körülvevő szomszédos államok vasutársaságai léptek. Ezért

a magyar kormány ujabban oly uthalózat kiépitését határozta el, amely lehetővé teszi, hogy a jövőben a most mind nagyobb tömegekben teherautókban szállított áruk a legrövidebb utvonalon, vagyis Magyarországon keresztül vehessék utjukat.

Az automobil és a vasút konkurenciája vetődik itt fel, amelyet a magyar illetékesek az ország és főképpen Budapest tranzitó jelentőségének fejlesztésére kívánnak hasznosítani.

A Bécs—Budapest-i országot kiépitése még ez évben kezdetét veszi

és több, mint 100 millió pengőre tehető az az összeg, amelyet a magyar kormány a további utépitések céljára szentelt.

Kapcsolatban a kormány ezen beruházási programjával, az április 28-án megnyiló Budapesti Nemzetközi Vásár rendes, általános ipari bemutatóján kívül külön csoportot szervez, többek között az utépitési szakmák részére is. A csoportban az érdekelt teljes magyar iparon kívül számos külföldi gép- és utépitő vállalat is részt vesz.

A magyar Mérnök- és Épitész Egyet vizont utügi nagy értekezletet tart a vásárral egyidőben, melynek kapesán a legkiválóbb szakférfiak bevonásával értékes előadásorozatot is tart.

Uj kezekben a kolozsvári Parisien Áruház Rt.

A kolozsvári Parisien Áruház Rt. részvénytöbbséget Gutfried Adolf és Boschan Géza kolozsvári kereskedők megvásárolták. Az új tulajdonosok elhatározták, hogy az áruüzletet likvidálják és hatóságilag engedélyezett végkiarustást rendeznek, amely már folyamatban is van.

A részvénytársaság közgyűlését rövid időn belül megtartják, amelyen megválasztják az új igazgatósági tagokat.

A Temesvári Sörbevonult Erdélybe

Üzembe helyezték a Temesvári Sörfőzde Rt. kolozsvári lerakatát — Új jéggyárat létesítettek Kolozsváron

A kolozsvári iparvállalatok száma az elmúlt héten öröndetes módon és nivós üzemmel gyarapodott. Április 19-én helyezték üzembe a Temesvári Sörfőzde Rt. kolozsvári lerakatát és lefejtőtelepét, amelyet a Stada Basarabia 2. szám alatt 15 millió lej investícióval és a modern egészségügyi és műszaki szempontok figyelembevételével létesítettek.

Az Atli és Rácz kolozsvári építész cég, amely a telepet építette és berendezte, teljes mértékben honorálta a Szana-koncernhez tartozó temesvári sörgyár speciális kívánságait, amelyek a lerakat és a fejtőtelep létesítésével és berendezésével kapcsolatosan felmerültek. Két Diesel-nyersolajmotor szolgáltatja az üzemhez a szükséges hajtóerőt. A motorok egyike 50 lóerős, a másik 25 lóerős és

a két erőgép tartja üzemben a legmodernebb berendezésű műjéggyárat, a hűtőcellákat, a mosó- és töltőgépeket.

Tekintettel arra, hogy a kolozsvári jéggyár teljesítőképessége korlátolt méretű és a múltban sem tudta kielégíteni a fogyasztók igényeit, a temesvári sörgyár kolozsvári lerakata műszaki berendezésénél számoltak azzal, hogy a jéggyár az állandó üzleti fogyasztók szükségletének kielégítésén kívül — különösen a nyári hónapokban — nélkülözhetetlen jeget a magánfogyasztók rendelkezésére is termelhesse.

A jéggyár naponta másfélvagon jeget gyárt

és ez a mennyiség teljes mértékben elegendő a sörgyár üzletfelei és magánfogyasztói szükségletének kielégítésére.

A sörgyári lerakat és töltőállomás ünnepélyes megnyitását teljes számmal jelentek meg a hatóságok és a sajtó képviselői. Résztvettek többek között a felavató ünnepségen Tuffli R. Richard, Kolozsvár polgármester-helyettese, dr. Lucian Alexandru városi tanácsos, Ciortea városi főmérnök, Salvan Virgil mérnök, Varga iparhatósági biztos, Anca iparhatósági titkár, Mihali rendőrprefektus, Berleanu rendőrigazgató, Rosescu tűzoltóparancsnok, dr. Fodor városi tisztii főorvos, Pop Sever a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, Caciula Miklós iparkamarai főtitkár, Ambrus iparfelügyelő, dr. Böszörményi Sándor, az UGIR igazgatója, dr.

Ghilesan ügyvéd, Rosianu pénzügyigazgató-helyettes és mások.

A hatóságok képviselői, elsősorban az UGIR és a kereskedelmi és iparkamara delegátusai teljes elismerésüket fejezték ki Singer Jakabnak, a temesvári sörgyár kolozsvári lerakata igazgatójának, a tökéletes és minden tekintetben kifogástalan műszaki berendezésért. Singer Jakab a sörszakma alapos elméleti és gyakorlati ismerője, aki a háború előtt a Temesvári Sörfőzde Rt. budapesti, majd szegedi lerakatának volt igazgatója, legutóbb pedig 4 éven át a kolozsvári Czell sörgyár egyik igazgatója. Gazdasági koncepcióját és reális üzletvezetési politikáját igazolja az a körülmény, hogy

a telepen két kutat furatott, melyeknek vizét használják fel a jéggyártáshoz és ezzel lényegesen megtakarítást ér el a lerakat.

Az ünnepélyes megnyitó után gazdag és izletes villásreggelire látta vendégül a gyár vezetősége a hatóságok és a sajtó képviselőit. A büffet Komjátszeghy Lajos, a kolozsvári Korona étterem tulajdonosa szolgáltatta.

A temesvári sörgyár a kolozsvári lerakathól látja el Erdély különböző részeinek szükségletét és izletes sörrel a Casino, Corvin, a régi Salvator sörre emlékeztető English Porter, Record-Speciál hamarosan közkedveltek lesznek Erdélyben.

Elárverezték az Aradi Ipar- és Népbank kétemeletes bérpalotáját

A napokban tartották meg a felszámolás alatt álló Aradi Ipar- és Népbank kétemeletes bérpalotájára kitűzött nyilvános árverést. Az árverésen, amelyen két komoly licitáló, Richter Ármin aradi fakereskedő és dr. Luszt aradi orvos vett részt, 3 és fél millió lej kikiáltási ára volt a bérpalotának.

Az árverésen a legtöbbet ígérő Richter Ármin 3 millió 50 ezer lejért birtokába vette a Boulevardul Reg. Ferdinánd 19. szám alatt levő kétemeletes bérpalotát, amelyben számos lakás és üzlethelyiség van és igen nagy értéket képvisel.

Huszonötmillióval emelték az erdélyi bankok visszleszámitolási hitelet

A Banca Nationala nem váltotta be ígérését — A 25 millió lej nem elég a fokozódó hitelszükséglet kielégítésére — A szilágymegyei pénzügyetkek lemondanak a reeszkompról

Megirtuk, hogy a gazdasági válság, a hitelkrízis, de különösen a pénzügyi csökkenése érdekében a Banca Nationala az erdélyi és bánági pénzügyetkek visszleszámitolási hitelének jelentékeny összeggel való felemelését határozta el. Egyik legutóbbi számunkban teljes terjedelemben közöltük az Erdélyi Bankszindikátus elnökének, dr. Gyárfás Elemér szenátornak Filica Burleanu, a Banca Nationala kormányzójához intézett emlékiratát, amelyben statisztikai adatokkal kimutatta, hogy az erdélyi és bánági pénzügyetkek — nemcsak a kisebbségiek, de a tiszta román tőkével dolgozó bankok is, — milyen mostoha elbánásban részesülnek a Banca Nationala részéről és számszerű adatokkal igazolta azt, hogy

az erdélyi és bánági pénzügyetkek a régi királyság bankjaival szemben alaptőkájüknék alig 5 százalékat élvezik visszleszámitolásként.

Az Erdélyi Bankszindikátus memoranduma és dr. Gyárfás Elemér sorozatos intervenciója eredményteljesen járt, amennyiben a Banca Nationala igazgatósága legutóbb megtartott ülésén elhatározta, hogy az erdélyi pénzügyetkek visszleszámitolási hitelet 25 millió lejjel felemeli és ezt az összeget tőkeerejük arányában osztja meg többek között a kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt., a kolozsvári Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., a Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt., a Marosvásárhelyi Leszámitolóbank Rt., a Brasói Népbank Rt., a Nagyenyedi Kisebbségi Takarékpénztár Rt. és a többi erdélyi pénzügyetkek között.

A bankszindikátus kebelébe tartozó pénzügyetkek a Banca Nationalától az 1927. év végén 26 millió 617 ezer 679 lej reeszkomptot élveztek és ennek az összegnek 25 millió lejjel való felemelése azt jelenti, hogy

a Nemzeti Bank 100 százalékkal emelte fel az eddigi folyósított visszleszámitolási hitelet.

Százszaalékos emelés a gazdasági és pénzügyi élet terén abszolút mértékkel mérve nagyjelentőségű, nem áll azonban ez az erdélyi pénzügyetkek visszleszámitolási hitelével kapcsolatosan, mert

a 25 millió lejes többlet, amelyet a Banca Nationala az erdélyi pénzügyetkek rendelkezésére bocsát, jelentéktelen összeg a tömegesen fellépő és állandóan emelkedő hiteligenylyessel szemben.

Meg kell állapítanunk, hogy az Erdélyi Bankszindikátus és annak agilis elnöke, dr. Gyárfás Elemér szenátor jelentős erkölcsi sikert értek el intervenciójukkal a Banca Nationala kormányzójánál és igazgatóságánál, az erkölcsi siker azonban nem nyert realizálást a visszleszámitolási hitel összegszerű megállapításánál. Huszonötmillió lej viszonylagosan jelentéktelen összeg Erdély gazdasági és pénzügyi életében, amely a visszleszámitolási hitel nagyarányú felemelésétől várta és remélte az olesó kamatu kölesönök folyósításának lehetőségét. Ujabb huszonötmillió lejnek az erdélyi ipari termelés és kereskedelmi élet mentálására való fordítása nem teszi lehetővé a Banca Nationala kamatleszámitolási tervének, illetve rendeletének végrehajtását. Ezt a megállapításunkat igazolja a szilágymegyei pénzügyetkek vezetőinek Szilágysomlyón a napokban megtartott ankétja is.

Az ankétot a Banca Nationala szilágysomlyói fiókintézetének igazgatója Busagiu Vasile hívta össze. Az értekezleten 22 pénzügyetkek képviselője vett részt, akik egyhangúlag megállapították, hogy a szilágymegyei pénzügyetkek eddig programmszerűen végrehajtották a Banca Nationalának a kihelyezési és ezzel kapcsolatosan a betéti kamatláb redukciójára vonatkozó rendeletét, ezzel szemben

a Nemzeti Bank abból az ígéréstől, hogy a kamatleszámitolást végrehajtó pénzügyetkek visszleszámitolási hitelét kivétel nélkül felemeli, semmit sem valószínűsített meg.

Az értekezleten megállapítást nyert, hogy Szilágymegyeinek 25 pénzügyetke közül csak kilenc élvezi a Banca Nationala kedvezményes kamatu reeszkomptját, míg a többi pénzügyetkek a reeszkompt elmaradása következtében még mindig nem tudták ellensúlyozni a kamatláb leszámitolása miatt keletkezett nehézségeiket.

A pénzügyetkek vezetői elhatározták, hogy inkább lemondanak arról a csekély összegű visszleszámitolási hitelről, amelyet a Banca Nationalától a múltban élveztek, mert

nem tehetik ki betétállományukat olyan megrázkodtatásoknak, amelyek a kamatleszámitolási rendelet végrehajtásával kapcsolatosan feltétlenül bekövetkeznek.

A visszleszámitolási hitel terén tehát Erdélyben közelebről nem remélhető változás és ha a Banca Nationala nem fogja további milliókkal felemelni az összes tőkeerős és szolid bázison dolgozó erdélyi pénzügyetkek visszleszámitolási hitelét, úgy továbbra is illúzió marad az ipari és mezőgazdasági termelés és a kereskedelmi élet azon kívánsága, hogy a konszolidált gazdasági viszonyok és a lejtstabilizáció tényleges eredményeként olesó kamatu tőkével elégithesse ki hiteligenylyeit.

Olvassa a
Lemul-t

Elegáns, olcsó és tartós
Vas- és Rézbutort
szállít a
Timisoarai Vas- és Rézbutorgyár
Timisoara, III. Piața Biserici (Templomtér) No. 2.

Az aradi Victoria Takaré- és Hitelintézet Rt. bejelentette a kifizetések beszüntetését

Hosszas vajudas után három éves moratóriumot kért az igazgatóság a betétesektől — A katasztrófális helyzet és a pletykahadjárra megindult betevő-ostrom végső válságba sodorták az egyik legstabilabb román bankot — A készpénztöke növelése érdekében harmincemillió lejjel fel-emelik az alaptőkét — Leépítik a Victoria vállalatait
A Banca Naționala is résztvesz a szanálási akcióban

Száztizmillió lej kintlevőség és tizenkétezer kigazda prolongált váltója fekszik a Victoria tárcájában

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” Arad-bánsági szerkesztőségétől

Erdély és Bánság ezer megpróbáltatáson keresztülment és aggasztó uton haladó piaca ismét újabb szomorú állomáshoz ért. Hosszu hónapok harcainak után, könyelműen, ezerszer felvetett vaklárma után, hajótörést szenvedett Arad egyik legstabilabb és legrégibb román pénzintézete: a Banca Victoria S. A.

A fizetésképtelenségről elterjedt kősz hírek miatt keletkezett bizonytalanság megszüntetése végett Adam György, a Victoria vezérigazgatója az elmúlt héten a bankba kérette az aradi sajtó képviselőit, akiknek konkrét helyzetképet adott. Ezen az összejeveletlen részt vett Marcus Mihály, a Banca Românească aradi vezérigazgatója is. Marcus Mihály vezeti ugyanis a bankközi szanálási akciót, mely akció keretein belül

Románia legnagyobb bankjai sietnek a válságba jutott Victoria segítségére.

Marcus Mihály a sajtó képviselői előtt feltárta a helyzet objektív képét. Kifejtette, hogy a napról-napra súlyosbodó gazdasági válság, melynek már egész Erdély területén nagyon sok áldozata van, válságba sodorta a Victoriát. Ennek a válságnak volt okozata, hogy

a Victoria beszüntette a kifizetéseket, azonban a betétesek is lojális magatartást tanúsítanak, úgy remény van arra, hogy sikerül a követeléseket száz százalékban kielégíteni.

Erre a kielégítésre az is garanciául szolgál, hogy a Banca Naționala a két legnagyobb román bankkal a Banca Româneascăval és a Banca Albinával karöltve teljes aktivitással résztvesz a szanálás munkájában.

Rámutatott Marcus vezérigazgató arra a tényre is, hogy Zankov Györggyel, a Banca Naționala aradi vezérigazgatójával már hosszabb idő óta folynak a tárgyalások a kritikus helyzet megoldása érdekében és hogy ezek a tárgyalások a legkedvezőbb irányban haladnak. Ezeknek a tárgyalásoknak az eredménye az a meggyőződés, hogy

hároméves moratórium, minden kétséget kizáróan megmenti a bankot, melynek további működési lehetőségeiről maga a Banca Naționala fog gondoskodni.

A tárgyalások konklúziójaképpen kidolgozott szanálási tervet a következő:

A szanálási tervet

1. A bank azon betéteseitől, akiknek 10 ezer lejnél nagyobb összegű betétjük van a banknál, három évi moratóriumot kérnek 6 százalékra csökkentett kamatláb mellett.

2. A Banca Naționala újabb hiteletet folyósít a bank további működésének lehetővé tétele érdekében, azonban ebből az újabb hitelből nem lehet a régi hitelezők kielégítésére összegeket elvonni.

3. A bank a rendelkezésére álló moratóriumi idő alatt keresztül kell vigye a nagyarányú és nagyszámú vállalkozások és befektetések leépítését. Az ily módon befolyt összeg a betétesek kielégítésére fordítatik. Ha ez a leépítés — mint ahogy várható is — három éven belül végrehajtható, úgy a betétesek is hamarabb jutnak betétheikhez.

4. A bank 30 milliós alaptőkéjét 60 millióra emelik fel.

A 30 millió lej újabb kibocsátású részvénytárcát az igazgatóság saját tárcájába veszi, amennyiben prompt fizetés mellett 15 millió értékben előre lejegyzi azt és így 15 millió lej készpénztökéhez juttatja a bankot rövid idő alatt. A fennmaradó 15 millió lej értékű részvények lejegyzését a nagybetétesektől várják, oly módon, hogy a banknál lévő betéttőkük 20 százalékaival résztvesznek az új kibocsátású részvények lejegyzésében és így természetesen az intézet szanálásában is.

Ez a tervet, mely adott esetben a legjobb és melyet prima szakemberek készítettek, természetesen csak akkor valósulhat meg, ha a betétesek lojális magatartással a magukéva teszik.

Kilencezer betétes

Kilencezer betétesen kívül egész Arad megye megéri azokat a hullámokat, melyeket ennek a régi szolid banknak vergődései vertek, miután Arad megyében a legkiterjedtebb vállalkozásai voltak.

Az Arad-Hegyalján legutóbb érezhető eltoldódások, melyekről beszámoltunk, a Victoria tőkéjének kivonulására vezethetők vissza.

Hogy milyen kiterjedt klientúrája van ennek a régi és komoly banknak, legeklátásabban igazolja az a tény, hogy dacára annak az attaknak, melyet a pletykahadjárrától megrémített betétesek intéztek az utóbbi időben a bank pénztára ellen;

még ma is 270 millió lej a banknál elhelyezett betéttőkék összege. A bank kliensei között van Arad

egész tisztviselői kara és tehető román polgársága, több ezer vidéki román földműves és sok kisebbségi polgár is. A tízezer lejen aluli betétek száma — a kilencezer összegbetétes közül — kétezer.

17 ezer parasztváltó

A szomorú esemény okozóját nem kell külön feltüntetni. Ugyanaz a károkozó található fel amely Erdély virágzó közgazdaságát a végsőkig elcsigázta már. Rossz piac és rossz üzletek voltak a bacilusok, melyek bőven teremnek a mai viszonyok között. Többek között

17 ezer kigazda prolongált váltója fekszik a Victoria kasszájában.

Rengeteg nagy adóst tettek tönkre és kergettek esődbe az elmúlt kétszázévtől évek. Legutóbb egy hatalmas összeggel felkarolt fűrésztelepen a Bokszeg-Örvényesi vállalatnál, melyet a Banca Centralától vettek át, vesztett hatalmas összegeket. A telepet, melyben 50 milliót immobilizáltak a kormányrendeletek örvénye miatt nem lehetett üzembe helyezni.

Hol érték veszteségek a Victoriát?

A hatalmas összeget ugyanis abban a reményben investálták, hogy az eddigi kitermelt területeiktől mintegy 50 kilométerre fekvő állami erdőségek kitermelési engedélyét is megkapják. Az ügy sokáig húzódott, az immobilizált 50 millió pedig hiányzott. Ma már megjött az engedély és ismét

új erővel indult meg az Örvényesinél a produktív munka.

Ehez a veszteséghez járult a Klein B. Vilmos cég szanálásánál vállalt kötelezettségekkel járó veszteség.

Tetemes károkat szenvedett a bank a Köö János féle textilkereskedelmi vállalat talpraállítása alkalmával, az érdekszférájába tartozó Brandesz-féle ékszergyárnál és a Nyár-mozinál. A Vulcu I. Maxim gépkereskedelmi esődjénél 14 milliót vesztett a Victoria.

A Fayance kályhaipar és Grünfeld és Moskovitz rövidáru kereskedő cégekkel lebonyolított tranzakciók is hatalmas veszteséget eredményeztek.

A legjellemzőbb, hogy

a Victoriának 220 millió lej kintlevősége és 130 millió lej folyószámla követelése van.

A szanálási tárgyalások előrehaladt stádiumára való tekintettel a szanálók és a Victoria igazgatósága április 18-ra, betétes-gyűlést hívott össze. A gyűlésen, melyen nagy érdeklődés nyilvánult meg, a Banca Naționala és

Românească által garantált tervzetet ismertették. A megjelent betétesek kedvező hangulattal vették tudomásul a bejelentést és a számológási tervet.

Reméljük és minden komoly közgazdász hiszi, — hogy a segítségére siető bankok szanálási akciója teljes egészében sikerrel fog járni.

Invitare

Adunarea Generală a Societății Anonime Calcium Cluj, str. Chinteuului nr. 18, din anul 1927, se va ține în ziua de 28 Aprilie 1928 ora 11 a. m. la care on. domnii acționari sunt cu stimă invitați. Direcțiunea.

Ordinea de zi:

1. Raportul Comitetului de Direcțiune și de supraveghere despre anul 1927, stabilirea bilanțului, hotărârea asupra transportului pierderii pe contul anului 1928, darea absoluturului pentru Direcțiune și comitetul de supraveghere.

2. Alegerea membrilor în Direcțiune.

3. Alegerea membrilor în comitetul de supraveghere.

4. Stabilirea onorarului membrilor în Direcțiune și comitetul de supraveghere precum salariul directorilor.

5. Propuneri.

Bilanț: (Activ) Imobile lei 224.000, cuptoare de var 79.700, linia de garaj 148.000, numerar 52.283.20, instalație 429.000 camioane 75.200, măruri 102.000, linia industrială 42.000, spese de fondare 19.000, materiale prime 90.200, debitori 836.556.61, material pentru uzină 82.250, pierdere anul 1927 lei 187.810.225. (Pasiv): Capital social 1.000.000, diverși creditori 1.968.000.06. Total: 2.368.000.06 lei.

Cont profit și pierdere: Pierdere consumația de gaz, spese diferite, impozite, taxe Casa Cereala, materiale prime, dobânzi, spese de uzine, spese de birou, salarii lei 5.286.208.56, pierdere din anul 1926 lei 258.270.32, diferite amortizații 185.727.05. Total: lei 5.730.205.93. Profit: Venitul brut lei 5.542.395.68, pierdere din anul 1927 lei 187.810.25. Total: lei 5.730.205.93.

„Hephaistos” uzină de fier și fabrică de osie S. P. A. — Diciosânmărtin

CONVOACARE

D-nii acționari ai societății pe acțiuni „Hephaistos” sunt rugați a se întru în adunarea generală ordinară în adunarea generală ordinară în ziua de 3 Mai 1928, ora 3 p. m. la sediul societății în Diciosânmărtin.

Ordinea de zi:

1. Raportul consiliului de administrație și censorilor asupra gestiunii anului 1927.

2. Aprobarea bilanțului, încheiat la 31 Decembrie 1927.

3. Descărcarea Consiliului de Administrație și a Censorilor de gestiunea pe exercițiul expirat.

4. Alegerea Consiliului de Administrație.

5. Alegerea Consiliului de Censori.

6. Eventuale propuneri.

Pentru a putea câștiga certificatele cari îndreptătesc pe acționari la participarea în adunarea generală ordinară, acțiunile se vor depune cu 3 zile înaintea adunării generale în biroul societății, în Diciosânmărtin.

Fiecare 5 acțiuni îndreptătesc la un vot.

Consiliul de administrație

Banca Victoria din Arad cere un moratoriu de 3 ani

Se proiectează o sporire a capitalului — Banca va lichida diferite întreprinderi cari o blochează

— Dela corespondentul nostru din Arad,

Banca „Victoria” din Arad, una din băncile românești cele mai vechi și totdeauna bine reputată pentru soliditatea ei este serios amenințată în existența ei. Băncile cele mai mari în frunte cu Banca Națională fac sforțări mari pentru a veni în ajutorul băncii periclitată.

D. director Gheorghe Adam a chemat la bancă Sâmbătă pe reprezentanții presei pentru a le da explicațiuni cu privire la situația băncii. A luat parte la această conferință și d. dr. Mihail Măreș directorul Băncii Românești din Arad, care stă în fruntea acțiunii de asanare. D. Măreș a arătat, că

sacrificiile dese și importante provocate de situația economică grea au împins în criză și Banca „Victoria”

dar dacă depunătorii vor avea o atitudine loială și îngăduitoare se poate spera, că vor fi complet despăgubiți mai ales că „Banca Românească” și „Albina” vor să vină cu tot dinadinsul în ajutorul „Victoriei” ajunși în strâmtoare.

Băncile cari conduc acțiunea asanare sunt de credința, că

un moratoriu de 3 ani va restabili complet situația Băncii „Victoria”

și depunătorii, precum și toți creditorii vor fi pe deplin satisfăcuți. În acest scop băncile asanatoare vor propune:

1. Să i se ceară un moratoriu de 3 ani depunătorilor cari au la bancă depuneri peste 10.000 lei garantându-li-se însă în schimb o dobândă redusă la 5%.

2. Banca Națională va acorda din nou credite Băncii „Victoria”, dar cu condiția că aceste credite să nu fie întrebuințate pentru satisfacerea creditorilor vechi.

3. Sub durată moratorului banca va căuta să se desfacă de întreprinderile imobilizatoare și sumele cari se vor realiza pe această cale vor fi întrebuințate pentru achitarea depunerilor.

4. Se va face o nouă emisiune de 30.000.000 lei urcând capitalul social la 60.000.000. Jumătate din acțiunile noi vor fi acoperite cu numerar de către membrii direcțiunii; iar restul de 15.000.000 vor fi oferite depunătorilor mari, cari vor fi invitați să semneze 20% din depunerile lor, participând astfel în mod efectiv la asanarea institutului, deci și la salvarea capitalurilor proprii.

Depinde de loialitatea depunătorilor, ca acest plan apreciat de specialiști ca cel mai avantajos posibil, să se poată realiza de fapt. Să sperăm, că

această loialitate nu va lipsi. În marea lor majoritate

depunătorii „Victoriei” au rezistat cu mult calm valului de zvonuri alarmante și adeseori tendințioase inevitabil în asemenea împrejurări

și obișnuita năvală a depunătorilor la ghișeurile băncii s'a produs într-o proporție relativ redusă; astfel, că banca mai deține și azi depuneri de 270 milioane.

Printre depunătorii „Victoriei” sunt reprezentate, bine înțeles, toate categoriile sociale din regiunea Aradului, majoritatea covârșitoare o formează însă intelectualii români mai cu stare, precum și foarte mulți țărani. Este destul de însemnat și numărul depunătorilor minoritari, cari

au crezut că se pot adresa cu o deosebită încredere Băncii „Victoria”.

Numărul depunătorilor fiind de 9000, ne putem închipui proporțiile zguduirii ce o suferă viața economică din aceste părți în urma acestei noi lovituri.

Cauzele crizei, în care a ajuns Banca „Victoria” sunt cele mai tipice posibile:

criza generală financiară și imobilizarea de capitaluri peste puterile băncii în întreprinderi, cari nu totdeauna reușeau.

Ca un semn izbitor al crizei amintim faptul, că în portofoliul băncii „Victoria” se găsește polițele prelungite a-

lor 17.000 țărani. Iar la punctul întreprinderilor imobilizatoare se impune să amintim în primul rând întreprinderea de păduri Urviș-Bocșag, la care „Victoria” a imobilizat 50 milioane în speranța, că va obține și exploatarea unor păduri ale Statului.

Aprobarea acestor păduri din urmă exploatarea a întârziat prea mult. În sfârșit a sosit și munca productivă a și început cu toate puterile;

dar acest eveniment atât de mult așteptat vine în momente de cea mai critică situație pentru bancă.

„Victoria” a avut pierderi mari la diferitele acțiuni de asanare, la cari s'a angajat, astfel că dificultățile ei proprii are a le mulțumi în mare parte încercărilor sale de a veni în ajutorul altora.

Astfel de pierderi au fost înregistrate de pe urma asanării firmelor Klein B. Vilmos, Köö János textile, Brandesz bijuterii, iar la falimentul Maxim I. Vuleu banca „Victoria” a pierdut într'un condei 14 milioane. S'au mai pierdut sume însemnate la „Fayance” fabrica de sobe și la Grünfeld și Moskovitz mărunțisuri.

Inițiatorii acțiunii de asanare au convocat pe ziua de 18 Aprilie prima consfătuire a depunătorilor. Limpezirea situației sperăm că se va produce în zilele cele mai apropiate și cu bunăvoință și de o parte și de alta se va găsi o bază serioasă pentru a preveni tîmpina un dezastru, care ar avea repercusiuni în cercuri foarte largi.

Meghalt Hartenstein Jenő, a Hazai Fatermelő Rt. volt vezérigazgatója

Nemesak a magyar faipar és fakeskedelem, valamint közgazdasági élet, hanem az erdélyi faszakma és közgazdasági élet körében is általános megdöbbenést keltett Hartenstein Jenőnek, a Hazai Fatermelő Rt. volt kiváló vezérigazgatójának tragikus halála, amelyről mult számunkban csak rövid hirben emlékezhetünk meg.

Hartenstein Jenő mindkét ország faiparában vezető pozíciót töltött be és társadalmi és szakmai értéke oly nagy volt, hogy a faipari és fakeskedelmet április 6-án beállott hirtelen halálával pótolhatatlan veszteség érte.

Hartenstein Jenő 1869-ben született Pestmegyében, Dunaadonyban. Pályafutását a Nasicinál kezdte, amelynek már fiatalon igazgatója lett, miután a Nasci vezetősége korán felismerte kivételes tehetségét. Midőn a

Nascitól kivált, Ländler Aladárval együtt megalapította a Ländler Aladár Fakeskedelmi céget. A cég, mint önálló vállalat, kitűnő eredménnyel dolgozott egészen 1923-ig, amikor az akkori Magyar Agrár- és Járadekbankkal együttesen, a Ländler Aladár cégből megalakították a Hazai Fatermelő Részvénytársaságot, melynek affiliált vállalata Erdélyben az aradi „Patria” Fatermelő Rt.

A Ländler Aladár cég a részvénytársaságba apportként belevitte nagy kiterjedésű üzemeit, valamint erdélyi, szlavoniai és eszlovákiai erdőit és fűrészüzemeit. A társaság Hartenstein Jenő vezetése alatt rövid időn belül mind nagyobb és nagyobb mértékben terjeszkedett, a céltudatos vezetés és a nagy tranzakciók révén rövidesen Középeurópa egyik legszámottevőbb fatermelő vállalatává nőtt ki magát. A társaság teljesítőké-

ességén kívül főleg Hartenstein Jenő egyénisége adott különös súlyt és jelentőséget a Hazai Fatermelő Rt.-nak. Nem volt a szakmának egyetlen olyan ága sem, melyben aktív részt ne vett volna. Dolgozott puha- és keményfaerdőben, fűrésztelepen, irodában és kereskedésben. Hartenstein Jenő azonban nemesak mint faipari szakember volt kiváló, hanem éppoly jártas volt a financiaális és technikai kérdésekben is, általában valóságos univerzális tehetség volt. Az inflációs időkben résztvett a Lloydbank és az Univerzum megalapításában is.

Négy évvel ezelőtt agyvérzés támadta meg Hartenstein Jenőt, egyidejűleg anyagi kellemetlenségei is voltak, úgyhogy megrendült egészségi állapota miatt kénytelen volt visszavonulni a vállalatok vezetésétől. Azóta betegsége állandóan súlyosbodott és a fáradhatatlan agilitásu ember kénytelen volt esendes visszavonultságba élni.

Halála április 6-án reggel következett be Budapesten. Holtan találták meg ágyában és megállapították, hogy álmában érte szívszélhűdés.

A magyarországi és erdélyi közgazdasági élet elhunyt vezérferfiát nagy részvét mellett temették el. Temetésén megjelent a közgazdasági életnek színe-java, a „Patria” Fatermelő Rt. igazgatói és tisztviselői kara és az erdélyi faszakmának több Budapesten tartozkodó tagja.

A Fatesarnok nevében Polgár Lipót elnök mondott nagyhatású bucsuztatót. A Hazai Fatermelő és társvállalatainak, valamint az elhunyt régi munkatársainak és tisztviselőinek nevében dr. Róth Ödön, a Hazai Fatermelő Rt. igazgatója bucsuztatta el Hartenstein Jenőt. Dr. Róth beszédében, mely a hallgatóságot könnyekig meghatotta, Hartenstein Jenőtől, a jó főnöktől, munkatársainak atyai barátjától, a tanítómestertől és a kiváló tehetséggel megáldott jó ember-től bucsuzott el, leróttá ezzel mindazoknak kegyeletét, akik Hartenstein Jenő életében ismerték, szerették és tisztelték.

Rádiólaboratórium létesül Kolozsváron

A kolozsvári Elektrica Villamossági Vállalat május elsején a Calea Regele Ferdinand 13. szám alatt speciális rádiólaboratóriumot rendez be, illetve nyit meg. A laboratórium létesítése nagy öröme fog szolgálni az összes rádióamatőröknek. Az Elektrica-cég ugyanis elhatározta, hogy a készülékeken a kisebb hibákat, amelyek anyagszükségletet nem igényelnek, teljesen díjmentesen fogja javítani.

Az Elektrica a laboratórium felállításával és a díjmentes javítással azt a célt kívánja szolgálni, hogy még jobban fokozza a rádiókultuszt. Az Elektrica rádiólaboratóriuma élén elsőrangú szakemberek fognak állani.

Tovább
tart a

PARISIEN
MAGAZIN

teljes

kiárul-

sitása!

A nagy tolongás
miatt intézkedés
történt, hogy

minden vevő
könnyen be-

juthasson és meg-
ajándékozhas-
sá magát

féláron

a szükséges ru-
háztartási
és játékaru-
cikkkel.

A közép-európai gazdasági viszonyok és a dunai probléma

Hantos dr. emlékirata a közép-európai gazdasági konferencia előtt — A dunai közlekedés akadályai

A negyedik közép-európai gazdasági konferencia május 3-án ül össze Bécsben. A konferencia ezidén elsősorban a dunai problémáról fog tárgyalni. Ebből az alkalomból Hantos Elemér dr. nyugalmazott magyar kereskedelemügyi államtitkár, az európai híri közgazdász, terjedelmes emlékiratot készített a szőnyegre kerülő problémáról s fejtegetései nyomán kimerítő programot is nyújt emlékiratában a dunai gazdasági és forgalmi viszonyok feljavítására vonatkozólag.

A Duna — Hantos dr. szerint — technikailag súlyosan elhanyagolt és gazdaságilag csak kevésbé igénybevett szállítási ut aránylagosan csekély hajójáráttal. Még 1927-ben is

a dunai hajóforgalom csak 60 százalékát érte el a háborúelőttinek, noha a rendelkezésre álló hajótér fogat 25 százalékkal haladja meg a háborúelőtti.

Ennek okát elsősorban a termelés esőkkénésében; másodsorban a magas vámvédelemben s harmadsorban a céljukat el nem érő gazdasági-adminisztratív rendszerekben és forgalmi korlátozásokban kell keresni.

Az 1921. július 23-án létrejött dunagőzhajózási egyezmény sok tekintetben félreértésre ad alkalmat homályos szövegezése miatt. Azonban a szignatárius államoknak az egyezmény értelmében már 1927. szeptember 1-je óta joguk van az egyezmény revízióját követelni.

A revízió mellett nyilatkozott egyébként népszövetségi szakvélemény is és a nemzetközi kamara is.

A Duna ezideig csak a nemzeti elkülönülés politikájának az alkalmas eszköze volt, ahelyett, hogy a mostani közép-európai politikai konstellaíónak megfelelően a kereskedelem és a közlekedés gerince lenne.

A parti államok elodázhatatlanul szükséges együttműködéséről Hantos dr. azt írja, hogy

a dunai problémának gyökere a dunai államok hiányos együttműködésében és egyes dunagőzhajózási társaságok féltékenykedésében van.

Az előtt a dunai hajózásának csupán a vasutak tarifális intézkedései ellen kellett küzdenie, most ehhez a különböző hajózási társaságok konkurrenciája is hozzájárul. Csak 1926-ban mutatkozott némi javulás e tekintetben, amidőn kooperáció jött létre a Dunagőzhajózási Társaság és a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság között. 1927-ben a társaság-hoz esatlakozott a Bajor Lloydhajózási társaság s

a kooperáló társaságok egységes menetrendekkel és kölcsönös segélynyújtásokkal emelték a dunai forgalmat.

A Dunának a közép-európai közlekedésben való domináns szerepét elsősorban Közép-európa folyói között létesítendő víziutálózat teszi függővé.

Fejtegetései végén Hantos dr. különböző reformjavaslatokat tesz. Felmentíti, hogy

a dunai hajózás szabadsága több mint egy évszázad óta dogmája a nemzetközi egyezményeknek.

A párisi békekonferencia abban a szemből volt, hogy javít a helyzetet, amidőn az „internalizáció” jelszavát joggá érvényesítette, de mivel nem tudni, hogy mi rejlik a szó mögött, az új dunai egyezmény feladata volna ennek a tisztázása. Ajánlatos volna az is, ha

az európai és a nemzetközi Dunabizottságot egyetlen szervben egyesítenék és ezen belül technikai és hajózási részre osztanák fel feladatait.

Azonkívül szükséges volna alaposan korlátozni a vámformalitások számát, amelyeknek a tranzitáru és a tranzit-hajók alá vannak vetve. A közlekedést jelentősen megkönnyítené, ha a berakó kikötő plombáit és peséteit kölcsönösen elismernék, ha megszüntetnék a hajókisérő és ha a vámnál nem csupán hivatalos órákra korlátoznák a szolgálatot.

A dunai terület víziutjai egységes hálózatának, amidőn nemzetközi és területiális vizekre osztják be, nem szabadna a forgalmat lépten-nyomon akadályoznia. A hajózásnak és a vasutaknak a szorosabb együttműködése szintén igen sürgős s e célból

az összes dunai kikötővárosok részére kivételes vasuti díjszámbást kellene életbeléptetni,

mint amilyen a tengeri kikötővárosok számára már régen fennáll.

Ezen közlekedésjogi s közlekedéspolitikai kérdések mellett még számos technikai probléma is megoldásra vár, ha a dunai hajózás kérdését eredményesen akarják megoldani, így a folyam medrének a kiszélesítése, a Vaskapuban levő akadályok kiküszöbölése, mert ezek a kérdések mind a dunai forgalom jövőjét jelentik.

A Banca de Credit Român közgyűlése

Kaufmann Oszkár alelnök jubileuma

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg rendezévi közgyűlést Románia egyik legnagyobb és legjobb prosperitáshoz vezető pénzügyi intézménye, a bukaresti Banca de Credit Român és ezzel egyidejűleg ünnepélyes keretek között ülték meg a pénzügyi intézet negyven éves fennállásának évfordulóját. A közgyűlésen melegünnepségekben részesítették Kaufmann Oszkár alelnököt és adminisztrátor deleguejéit is.

A pénzügyi intézet négy évtizeddel ezelőtt Casa de Banca de Th. Jescheck și Paul Chatiner elnevezés alatt létesült és rohamos fejlődés után, 1904-ben már a Banca de Credit Român nevet viseli. A pénzügyi intézetnek megalakulása óta jelentős összeköttetései vannak nagy nyugati tőkecsoportokkal és pénzügyi intézetekkel és az ezekkel való együttműködés tette lehetővé, hogy arra a pozícióra emelkedjék, amelyet ma foglal el Románia pénzügyi életében. Négy évtizedes munkássága alatt a Banca de Credit Român nagy mértékben járult hozzá Románia kereskedelmi és ipari életének kifejléséhez.

A jubiláris közgyűlésen Kaufmann Oszkár alelnökölt. A bank részvényesein kívül megjelentek Duca belügyminiszter, Argetoianu földművelésügyi miniszter, Stelian Popescu, dr. Lupu miniszterek, Franasovici államtitkár, Averescu tábornok, Barbu Știrbey herceg, Constantin Garoflid, Popovici Mihály, Trancu-Jasi, Lapedatu volt pénzügyminiszter, Tanered Constantinescu, Jean Mișulină, Sevcanu, Bădulescu pénzügyi államtitkár, Cerkez, P. O. Vassalopolu, továbbá Bukarest legnagyobb pénzügyi intézeteinek és iparvállalatainak vezetői, valamint külföldi tőkecsoportok képviselői.

Az igazgatósági jelentés meleg szavakkal emlékezett meg a pénzügyi intézet alapítóiáról. A pénzügyi intézet fejlődését a mérlegadatok bizonyítják. Míg a bank alaptőkéje 1921-től a mai napig változatlanul 125 millió maradt, ad-

dig a tartalékalapok 59 millió lejről 160 millióra emelkedtek. A pénzügyi intézet betétállománya és a hitelek összege az 1920-ban kimutatott 477 millió lejről az 1927. év végén 1 milliárd 566 millió lejre emelkedett.

A pénzügyi intézet érdekkörébe tartozó iparvállalatok is kielégítő eredménytel zárta mérlegeiket az elmúlt évben. Az igazgatótanács jelentése után a meleg ünnepségekben részesített Kaufmann Oszkár alelnök emelkedik szólásra és elismeréssel emlékezett meg a pénzügyi intézet alapítóiáról. Boamba vezérigazgató Kaufmann Oszkár érdemeit méltatta, majd Trancu Iași volt munkaügyi miniszter beszélt.

A közgyűlés osztaletkül bruttó 90 lejt szavazott meg.

Vânzarea vechilor stocuri de băuturi spirtoase

Prelungirea termenului de vânzare

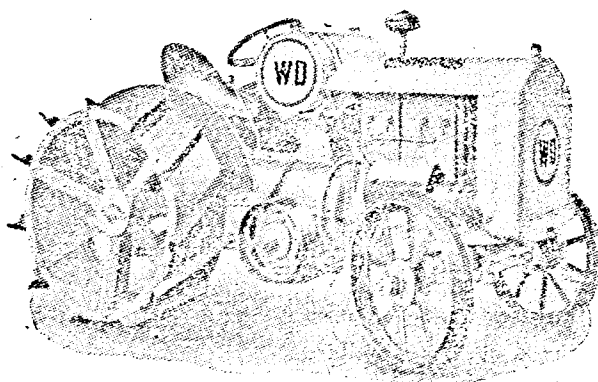
Ministerul de finanțe a tritais un ordin circular tuturor administratorilor financiari din țară prin care le face cunoscut că Ministerul de Finanțe, pe baza avizului dat de către comisia permanentă de pe lângă Ministerul Domeniilor, a acordat un nou și ultim termen, până la data de 31 Mai 1928, pentru vânzarea și completarea lichidare a băuturilor fabricate neregulatentare au fost constatate în depozitele fabricelor și comercianților la data de 6 Noembrie 1927.

Așa dar fabricații și depozitarii de liqueur, rom și cognac vor putea vinde aceste produse însă numai în sticle închise, iar detaiștii (cârciumari, restauratori) vor putea vinde la pahar din aceste sticle închise.

Deasemenea rachiurile naturale cu țării mai mari de 30 de grade constatate în depozite la 6 Noembrie 1927 se vor putea vinde tot până la data de 31 Mai 1928, dar numai în sticle închise. Dela data de 31 Mai 1928 nemai acordându-se sub nici un motiv alt termen, băuturile se vor vinde numai în conformitate cu dispozițiunile legii pentru represiunea fraudelor.

Se vor lua imediate măsuri de executarea ordinului de față.

W D

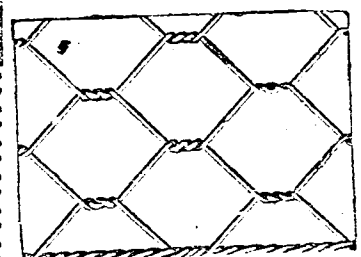

„HANOMAG” 28/32 lóerős tractor

petróleumüzemmel, három vasu ekével végez mély szántást
A legolcsóbb, leggazdaságosabb és legbiztosabb üzem!!!
Beépített szijkerékkel, regulátorral

Előnyös fizetési feltételek. Vezérképviselőt és állandó raktár-
Kereskedelmi és Ipari Rt. Timișoara, Strada I. C. Brătianu 3.
TELEFON: 9-14.

Táviratcím: I N D U S T R I A.

Többször csavart

horganyozott sodronykerítés

négyféle luckbőségben, különböző drótvastagságban szállít bármilyen mennyiségben, valamint tüskeshuzal sodronyszöveteket, vas- és rézbutorokat, sodrony-
agybetéteket legolcsóbb árban

Pásztori és Hettmann

Erdély legnagyobb vas- és réz-
butorgyára B R A Ș O V. Gyár:
Hátsó-u. 66. Telefon: 481. Rak-
ár: Kórház-u. 32. Telefon: 482

Producția de petrol brut a României și exportul produselor petrolifere în anul 1927

Din datele publicate de Institutul de Statistică generală a Statului rezultă că producția de petrol brut a României, în anul 1927, s'a ridicat la cantitatea de 3.661.360 tone, indicând o producție zilnică medie de 1003,4) vagoane.

Față de producția anului 1926, care a fost de 3.244.415 tone, ceea ce în cifre proporționale reprezintă o creștere de 12,9 la sută.

Este incontestabil că producția anului 1927 ar fi atins minimul de

4.000.000 tone, pe care se contase la începutul anului, dacă criza mondială a petrolului nu ar fi pus piedici acestei industrii, aflată în plin avânt, prin scăderea prețurilor la produsele exportate.

Producția petrolului brut

Repartizându-se cifrele producției petrolului brut, pe luni și pe județe, în anul 1927, față de producția anului 1926, avem următoarele situații:

Producția lunară

No. cor.	L U N A	Anul 1927 Tone	Anul 1926 Tone	Diferența în 1927 față de 1926
1	Ianuarie	262.451	225.214	+ 37.237
2	Februarie	249.021	223.801	+ 25.220
3	Martie	289.731	245.207	+ 44.524
4	Aprilie	295.297	242.912	+ 52.385
5	Mai	334.192	283.899	+ 50.293
6	Iunie	326.577	281.577	+ 45.000
7	Iulie	326.863	298.708	+ 28.155
8	August	318.059	285.558	+ 32.501
9	Septembrie	302.077	297.427	+ 4.650
10	Octombrie	326.971	305.396	+ 21.575
11	Noembrie	314.613	277.137	+ 37.476
12	Decembrie	315.508	277.579	+ 37.929
	Total	3.661.360	3.244.415	+ 416.945

Producția pe județe.

No. cor.	J U D E Ţ U L	Anul 1927 Tone	Anul 1926 Tone	Diferența în 1927 față de 1926
1	Prahova	2.470.394	2.267.965	+ 202.429
2	Dâmbovița	1.008.838	801.310	+ 207.528
3	Buzău	115.685	120.891	- 5.206
4	Bacău	66.437	54.221	+ 12.216
5	Maramureș	6	28	- 22
	Total	3.661.360	3.244.415	+ 416.945

Din examinarea acestor cifre vedem, că producția lunară în anul 1927, a variat între cantitățile de 249.021 și 334.192 tone, iar producția lunară a anului 1926, a variat în limitele cantităților de 223.801 și 305.396 tone.

În ceea ce privește cifrele pe județe se constată că ordinea producției în 1927 este aceeași ca în anul 1926, județele Prahova și Dâmbovița fiind în fruntea județelor producătoare de petrol și indicând în proporții aproape egale câte un spor anual de producție de peste 200.000 tone fiecare. Pentru celelalte județe, care de altfel sunt de mai mică importanță în balanța producției, se înregistrează un plus de 12.216 tone la Bacău, un minus de 5206 tone la Buzău și un minus de 22 tone la Maramureș.

În legătură cu progresul produc-

ției de petrol, stă în primul rând forajul ce se execută de întreprinderi la sonde și la puțuri.

După datele anului 1926, s'au săpat în cursul aceluși an 267.491 metri liniari, iar în cursul anului 1927, s'au săpat aproximativ 238.000 metri liniari, adică cu 29.491 metri liniari mai puțin ca în anul 1926.

Cauza restrângerii activității de foraj, este explicabilă avându-se în vedere prețurile, derizorii la export ale produselor petrolifere în anul 1927, prețuri care în multe cazuri nu au putut acoperi nici cheltuielile de exploatare.

Faptul, că în cursul anului 1927 au intrat în producție sonde din unele noi terenuri, care s'au dovedit bogate în zăcăminte de petrol, a contribuit ca producția acestui an să

fie superioară anului 1926 deși activitatea de foraj a fost ceva mai redusă.

Exportul produselor petrolifere din România

După război, în anii 1919—1925, exportul derivatelor petrolului a fost mai redus decât în anii dinaintea războiului, aceasta atât din cauza că s'a mărit consumul interior, în urma alipirii nouilor teritorii, cât și din cauză, că multe exploatari au trebuit să își refacă distrugerile din timpul războiului, încât nu s'au putut extrage cantități suficiente de petrol brut.

Începând cu anul 1926, producția de petrol brut mărindu-se simțitor, exportul produselor petrolifere a luat și el avânt, permițând să se înregistreze cantități mai mari chiar decât celea exportate în anii dinaintea războiului.

Spre a ne putea da seama de mersul acestui eport, redăm cifrele de mai jos, care reprezintă totalul produselor petrolifere exportate în anii 1919—1927, comparativ cu anul 1913: 1.029.036 tone exportate în a. 1913

40.410 tone exportate în a. 1919
245.596 tone exportate în a. 1920
361.615 tone exportate în a. 1921
434.173 tone exportate în a. 1922
409.735 tone exportate în a. 1923
434.987 tone exportate în a. 1924
788.823 tone exportate în a. 1925
1.492.953 tone exportate în a. 1926
1.912.982 tone exportate în a. 1927

După examinarea acestor cifre se constată că dela cifra aproape disparentă de 40410 tone exportate în anul 1919, acest export s'a mărit treptat, din an în an, ajungând în anul 1926 la 1.492.953 tone și ridicându-se în anul 1927 la 1.912.982 tone, cu un plus de 883.946 tone mai mult decât în anul 1913, ceea ce reprezintă o creștere de 85,9 la sută.

În ultimii doi ani, 1926—1927, s'au exportat următoarele feluri de produse petrolifere:

No. cor.	Denumirea Produselor	Export în 1927 Tone	Export în 1926 Tone	Diferența în 1927 față de 1926 Tone
1	Benzine	543.502	424.967	+ 118.535
2	Petrol lampant și distilat	610.634	527.069	+ 83.565
3	Uleiuri minerale	64.097	42.396	+ 21.701
4	Gaz-oil	215.510	199.808	+ 15.702
5	Reziduri	479.239	298.713	+ 180.526
	Total	1.912.982	1.492.953	+ 420.029

În ordinea importanței cantităților produse exportate, primul loc îl ocupă petrolul lampant și distilat cu 610.634 tone în 1927, și 527.069 tone în 1926, urmează apoi benzinele cu 543.502 tone în 1927 și 424.967 tone în 1926, rezidurile cu 479.239 tone în 1927 și 298.713 tone în 1926, gaz-oilul cu 215.510 tone în 1927 și 199.808 tone în 1926; ultimul rang îl ocupă uleiurile minerale din care s'a exportat cantitatea de 64.097 tone în 1927 și 42.396 tone în 1926.

Exportul lunar al produselor petrolifere în anul 1927, a variat dela cantitatea de 112.327 tone exportate în luna Februarie, la cantitatea de 197.193 tone exportate în luna August în tabloul următor sunt arătate cantitățile exportate în fiecare lună din anul 1927, pe feluri de produse:

Exportul lunar al produselor petrolifere din România în anul 1927.

(După datele Minist. de Finanțe).

No. curent	LUNILE	Benzină	Petr. rafinat și distilat	Gaz-oil	Uleiuri minerale	Reziduri	Totalul produselor expediate
		T O N E a 1000 kg.					
1	Ianuarie	30.032	53.554	19.268	9.086	25.589	137.529
2	Februarie	40.416	36.200	16.136	1.436	18.139	112.327
3	Martie	52.602	59.509	11.884	7.122	38.475	169.642
4	Aprilie	30.610	47.689	13.653	3.108	38.165	133.225
5	Mai	52.552	46.422	11.836	9.773	35.758	156.341
6	Iunie	45.545	28.842	17.280	2.486	34.034	128.187
7	Iulie	49.132	51.923	19.794	6.230	40.051	167.130
8	August	66.772	69.147	18.081	1.930	41.263	197.193
9	Septembrie	56.789	50.298	20.400	6.198	43.560	177.245
10	Octombrie	55.036	62.746	18.015	5.680	55.705	197.182
11	Noembrie	36.626	64.265	12.448	2.899	55.005	171.243
12	Decembrie	27.344	40.039	36.715	3.149	53.495	165.738
	Totalul exportului	543.502	610.634	215.510	64.097	479.239	1.912.982

Exportul pe țări

Cele mai principale țări importatoare de produse petrolifere românești sunt în ordinea importanței, următoarele:

Italia, cu 347.310 tone, Egipt cu 287.390 tone, Anglia cu 226.807 tone,

Austria cu 175.772 tone, Ungaria cu 144.068 tone, Germania cu 141.896 tone, Franța cu 108.623 tone, Jugoslavia cu 98.133 tone, Grecia cu 94.312 tone, Turcia cu 73.934 tone, etc.

Abszolut perfekt mérlegképes

könyvelő, elsőrendű szervező erő, gazdaság bank, ipar és kereskedelmi vállalati gyakorlattal, román, magyar, német nyelvtudással 1928. év folyamán elhelyezkedést keres (jelenleg egy leépítés alatt álló favállalat főkönyvelője). Megkereséseket „PERFEKT” jellegre a kiadóba kérek.

Exportul total al produselor petrolifere din România, pe țări de destinație, în anul 1927.*)

No. curent	ȚĂRILE DE DESTINAȚIE	Benzine	Petrol rafinat și destil.	Gaz-oil	Oleuri minerale	Reziduri	Totalul produselor exportate
		T O N E a 1000 Kg					
1	Italia	36.636	74.996	52.329	14.528	168.821	347.310
2	Egipt	29.922	140.558	3.853	2.942	170.115	287.390
3	Anglia	91.549	111.959	16.626	5.315	1.358	226.807
4	Austria	102.136	31.740	16.069	4.114	21.713	175.772
5	Germania	42.796	58.208	13.055	5.994	23.915	144.068
6	Ungaria	99.127	27.264	5.160	4.796	6.073	141.869
7	Franta	30.998	38.835	17.532	11.720	9.538	108.623
8	Jugoslavia	21.819	19.558	12.127	4.096	39.833	98.133
9	Grecia	29.898	16.242	42.149	1.662	4.361	94.312
10	Turcia	14.474	27.346	12.475	3.136	16.503	78.934
11	Bulgaria	5.264	16.603	11.957	4.013	6.177	44.014
12	Spania	503	4.292	1	1	39.106	43.901
13	Cehoslovacia	19.551	15.594	242	—	620	36.117
14	Belgia	1.634	8.920	1	751	5.371	16.677
15	Africa de Sud	7.018	—	3.893	124	—	11.035
16	Algeria	4.279	5.877	—	34	—	10.190
17	Olanda	3.397	4.850	155	17	2	8.421
18	Malta	—	4.559	—	3	—	4.562
19	Statele Unite	—	—	—	—	4.285	4.285
20	Senegal	—	—	—	—	4.104	4.104
21	Tunisia	—	3.985	—	—	—	3.985
22	Siria	385	2.647	10	507	—	3.519
23	Gibraltar	1.374	505	—	—	—	1.879
24	Palestina	215	401	696	21	1	1.334
25	Tripolitania	351	—	—	—	—	351
26	Suedia	—	—	270	—	—	270
27	Smirna	—	—	—	46	—	46
28	Danemarca	—	—	—	—	20	20
29	Polonia	—	—	—	4	—	4
30	Uzajul bastimentelor	176	37	2.519	124	17.324	20.180
	Totalul exportului în 1927	543.502	610.634	215.510	64.097	479.239	1.912.982
	Totalul exportului în 1926	424.967	527.069	199.808	43.396	298.713	1.492.953

*) După datele Ministerului de Finanțe.

Situația deplorabilă a exportului de cereale

Banatul nu poate exporta — Căile ferate ungare și jugoslave atrag exportul nostru spre Trieste în dauna porturilor naționale Galați și Brăila

Făina de odinioară a grâului din Banat s'a dus. De export nici vorbă și chiar pe piața internă

grâul bănățean rămâne în urma grâului basarabean și dobrogean cu o diferență de preț de 8—10 mii lei la vagon.

Încercările de export după secătura din 1927 au dat cu totul greș. Un exportator din Craiova, care și-a încărcat magazinele în speranța erportului a fost nevoit să aștepte până în primăvară, iar la urmă să-și desfacă marfa cu pagubă pe piața internă.

Prețul grâului în Banat la 70 kgr. 2% corpi străini este de 890 lei 100 kgr., deci peste paritatea mondială. Bine înțeles, că

față cu acest preț morile mari bănățene aranjate pentru export se resemnează a măcina pentru piața internă

și exportul de făină a încetat cu totul.

Producția porumbului în întreaga țară este abia 60% din cea normală. Prețul porumbului din gările din Banat s'a format la 65 lei 100 kgr. fiind cerut în județele învecinate din vechiul Regat, unde porumbul lipsește în acest an.

Ovăs se găsește cu greu.

In câteva zile prețul s'au urcat de la 680 lei la 720 lei.

Orzul pentru bere lipsește.

Tot astfel lipsește total și fasolea, care a fost exportată prin Triest precum și prin Galați și Brăila cu prețul de 10.50—11 lei. Semințele de bostan găsesse cumpărători și peste 15 lei de kgr.

dar tot ce am avut s'a scurs deja spre orient.

Exportul nostru, atât cât mai este, se simte tot mai mult atras spre Triest din cauza tarifului redus al căilor ferate ungare și jugoslave, cari vor să-și sporească veniturile — în contradicție cu Căile Ferate Române — nu prin tarife exagerate, ci din potrivă

reducând tarifele pentru a atrage un transit cât mai important pe liniile lor.

Ar fi de dorit ca cei în drept să se convingă în sfârșit cât sunt de păgubitoare tarifele urcate și pentru comerț și producție, precum și pentru administrația Căilor Ferate Române.

Bukarestben az utazó urak találkozó helye a **Restaurant BURSA**

Izletes román és magyar konyha. Utazók 10 százalékos kedvezményben részesülnek. str. Mihail Voda 1, amelyen AUSLÄNDER VILI vezet

Situația pieței de coloniale și băcănie după raportul agenției comerciale Hienz

Tendință de urcare cu toată cererea slabă — Orezul dispărut de pe piață — Conservele de pești puțin căutate

Circulația în vederea Paștilor a fost multumitoare deși n'a trecut peste proporțiile din anul trecut. Cererile locale au fost slabe și circulația a fost animată numai prin cererile negustorilor din provincie. Mișcarea aceasta s'a semnalat numai în detail. Comerțul cu ridicata s'a menținut în rezervă din cauza dificultăților de incasso.

Cererea este slabă. Totuși se afirmă o tendință de urcare contrariată de atitudinea unor engroșiști, cari vând cu amănuntul pe prețuri sub paritatea mondială

Cu deosebire ferm s'a arătat orezul japonez, care aproape a dispărut de pe piață. În timp ce casa din Budapesta Királyalom Hedrich și Strauss cotează orez japonez de 5 stele 64 pengő ab frontieră. Orezul prima curățitorie română din Brăila cotează rangoon (burmah) 17.—, camolino 17.—, japonez 19.—, italian splendor 20.—, carolina 22.— ab Brăila per vagon.

Stocurile de mazere au scăzut

în schimb din cauza sezonului avansat și cererile sunt puține. „Orezul” cotează mazerea din țară cu 23 lei. Mazere streină aproape nu se găsește.

Boiana foarte slabă. Prima moară de boia din Cenad i-a angajat pe negustori cu comenzi voluminoase și astfel boiana de Seghedin a fost scoasă de pe piață și luptă din greu; dar cu puțin succes pentru a recăștiga o poziție pierdută. Lupta aceasta este și mai accentuată din cauza, că recolta a fost proastă la Seghedin, coaja de ardei era foarte expusă putrezirii în acest an; iar boiana măcinată se mucegăște repede și devine amară.

Cafeana fermă

îndeosebi cafeaua de Brazilia Goldschmied et Co. din Trieste cotează: Santos superior 115.—, Santos prima 120.—, Rio Ville 790.—, Portorico 145—175.—, Maragagyp 190—240.—, Matagalpa 160—175.—, Caracas 140, Salvador 135.—, Guatemala 150.—.

Petrolul, benzina, uleiurile

sunt în urcare pronunțată din cauza cartelului intern, care dominează prețurile. Tendința aceasta de urcare corespunde de altfel tendinței ferme mondiale. Cotarea rafineriei „Phatogen” din Brașov: Petrol în detail 6,5, benzina 7,3 regală 14 lei pe kgr.

Săpunul este deasemenea ferm

Fabrica „Steda” oferă săpun Schicht cu 51 lei la kgr.

Sunt staționare prețurile zahărului din cartofi, sirop și destrină.

Făina este foarte fermă

Aceasta din cauza, că stocurile de grâu sunt spre sfârșite și morile mari fac toate sforțările ca să mențină cel puțin calitatea făinei nr. 6 și 7, consumată de populația săracă. Moara „Bega” din Timișoara cotează făina 30/70 cu prețul unitar 12.85 lei ab Timișoara.

Calciul nitrogen este foarte căutat

Fabrica „Nitrogen” din Dicio St. Martin cotează 850 lei maja metrică

Piața coloniilor

oferind agricultorilor condițiuni de plată avantajoase.

Peatra vântată este deasemenea cerută. Fabrica „Phénix” din Baia-mare cotează lei 25 pe kgr.

Raffia, sacáz (colofoniu) naftalină se mențin neschimbate.

„Technische Chemische H. A. G.” din Viena cotează: Raffia I-a Mayunga lei 68, Raffia extra Mayunga lei 72, Raffia tomatave lei 66, Colofoniu W. W. lei 24, I. lei 22.50, Colofoniu grec extra Clair lei 20 ab Oradea. Naftalină lei 19.

Grăsimile și uleiurile alimentare, firnisul sunt cotate de către societatea an. „Phénix” din București cum urmează: Plantal 63—78, Sphinx alimentar 76—86, Regal untdelemn de salată 49, Unsoare de cocos 68—73, Unsoare „Ideal”, unsoare specială 55, Unsoare Standard 48, Uleiuri de săpun: Ceylon 53, Chochin 55, Talgik 48.

Conservele de pești nu se caută

Cauza principală pare a fi vămile urcate. „Ringli” și sardelele sunt neschimbate. (Cotarea firmei Arogoni et Co. Trieste). Heringii din cauza abundenței s'au ieftinit pe piețele internaționale. Cu toate acestea cererile sunt foarte reduse și deși firma Teodor Helbmuth și Schröder din Stettin cotează 19 shillingi tona, după ce a trecut postul cererile sunt cât se poate de reduse.

Meghivó

A „Râul-Alb” S. A. pentru Industria Lemnului (Fehérvizi Faipar Rt.)

XIX. évi rendes közgyűlését folyó 10 óraker fogja Clujon, Str. Memo-évi április 26-án, esütörtök délelőtt randului No. 8. (volt Unió-ut) lévő hivatalos helyiségében megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1927. üzletévről.
2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt.
3. Négy felügyelőbizottsági tag megválasztása egy évre.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a tisztelt részvényeseket azon figyelemzettel hívjuk meg, hogy az alapszabályok 10. §-a értelmében csak olyan részvényes gya korolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, aki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig a vállalat pénztáránál Clujon letétbe helyezte.

A mérleg- és eredményszámlák a tisztelt részvényesek által a hivatalos órák alatt a részvénytársaság hivatalos helyiségében (Cluj, Memorandum No. 8.) bármikor megtekinthetők.

Cluj, 1928 április 2.

Az Igazgatóság.

DIANA sósorszesz, vezérképviselő „GEA” KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Öt év alatt 673.479 házat épített Anglia

Németországban évenként 160.000 lakás készül — Franciaországban az új választások jelszava lett az építés

A lakáshiány az ujjkor legrégebb betegségei közé tartozik. Veszélyesebb, mint a tuberkulózis, mely belőle származik. Súlyosabb, mint az alkoholizmus, melynek egyik főokozója. És az elnéptelenedésben is a lakáshiány az egyik megindítója. Már a háború előtt majdnem minden európai ország intézményesen igyekezett gátat vetni ennek a pusztító betegségnek, de jött a háború, majd a gazdasági krízis, és az építkezések az egész világon abba-maradtak.

Angliában

a sajtó rögtön a békekötés után erőteljes kampányt indított a lakásprobléma megoldására. „Lerombolni a nyomortanyákat, a betegségek és a büni fészkeit, és a leszerelt katonaságok egészséges és barátságos otthonokat teremteni!” — ezt hirdette egyesült erővel minden angol újság. Az 1919. évben pedig V. György király ezzel a szállóigévé vált kijelentéssel serkentette a meginduló akciót: „Nemcsak lakást, de barátságos családi házat kell teremteniük minden munkásesalád számára.”

És a szépszavakat még szebb tettek követték. Megalakult a „Local Government Board” és az élére dr. Adison került, aki tizenegy lakásépítési centrumot kreált az országban, a parlament pedig új törvényt szavazott meg, a „Housing and Town Act”-ot. Az állam 500.000 új lakás építését határozta el, ezt az óriási számot később 700.000-re emelte, és az építkezés költségeire 517.660.000 font sterlinget irányzott elő, vagyis több mint 400 milliárd lej.

Mivel azonban ilyen hihetetlenül nagy összeget nem lehetett a budget terhére róni, a pénzt, legalább is a nagyobb városokban, városi kölesönök útján szerezték meg. A tulajdonosyan megállapított lakbérek és az építőanyagokban beállott hirtelen hossz miatt az építkezések csaknem kivétel nélkül deficittel dolgoztak és az építkezési kedv alaposan megesappant volna, ha az állam közbe nem lép. De az állam vállalta a deficitet fedezését. Ez hatvan éven keresztül mintegy negyvenmillió font sterling, tehát több mint 32 milliárd lej terhet jelent az államnak. De a káprázatos eredmény mindent megért. 1922 április 1-ig 130.335 házat építettek állami támogatással. 1923-ban 78.738, 1924-ben 109.491, 1925-ben 159.020, 1926-ban 195.895 új épületet fejeztek be. Az 1926-ban konstruált, közel 200.000 új épületből 64.000-et már állami segítség nélkül építettek.

Németország

amely minden háború elvesztésével járó gazdasági bajok ellenére is Anglia után rögtön a második helyet foglalta el az építőmunkában, a legutolsó három esztendőben két és fél millió arany márkát költött építkezésre.

Az állam, éppúgy mint Angliában, adót vetett ki a lakáshiány megszüntetésére s ez az adó 1924-ben 435 millió márkát, 1925-ben 603 milliót 1926-ban pedig 622 milliót jövedelmezett.

A német városok, ipari és kereskedelmi vállalatok nagy áldozatkészségének az eredménye az lett, hogy 1924-ben 106.000 új lakás, 1925-ben 179.000 és azóta automatikusan min-

den évben 160.000 új lakás készül el Németországban. De a többi háborúviselt államban is hozzáfogtak az építéshez.

Franciaország

viszont, amely már jóval a háború előtt törvényt hozott olcsó lakások építésére, nem csinált semmit. Pedig sehol Európában nem voltak olyan nyomoruságos lakások, mint éppen Franciaországban. M. Landry lakásügyi referens adatai szerint a franciaországi lakásviszonyok minden képzeletet fölülmúlóan nyomoruságosak. Több mint 500.000 háztartás van ösrégi, düledező nyomortanyákon elhelyezve. Franciaország lakosságának mintegy 30 százaléka lakik — Londry adatai szerint — többmagaival egy szobában Párisban 318.507 ember kénytelen régi, piszkos, minden higiéniát és minden kényelmet nélkülöző hotel garnik-ban lakni. Új építkezés pedig alig van. 1926-ban Párisban összesen csak 1717 építkezésre kértek engedélyt. Háború előtt pedig, 1913-ban, 1992-re. De ami még aggasztóbbá teszi ennek a két számnak a viszonyát, az, hogy az 1913-mas engedélyek összesen 6465 emeletnyi építkezésre szóltak az 1926-tosak pedig csak 3244 emeletre.

— Negyszázezer új lakásra volna szükség Franciaországban ahhoz, — mondotta M. Landry — hogy a legsürgősebb és legégbekiáltóbb bajokon segítsünk.

De nincs pénz. Az új Poincaré-féle telkadók csak megnehezítik az építkezést. A kormánynak csak 17.525.942 frankja van az építkezések támogatására. Az állam mostanáig az elpusztított országgrészek újjáépítésére fordította minden figyelmét.

Néhány gyöngén szubvencionált olcsó lakásépítő-társaság próbál Paris környékén munkásházakat építeni részletfizetésre. De ezek a kis házikók nem tulajdonosan esábitják az embereket, az árak pedig még mindig nagyon borsos. Pedig segíteni kell, akárhogy, akármilyen áldozatok árán. Ezt tudja ma mindenki Franciaországban. A politikusok is. És a legtöbb politikai-párt most az építkezések ígérvényével indul a közeli választási küzdelmekbe. a. l.

Az aradi Bohus palota a Banca Româneasca tulajdona lett

Grósz József lippai fakereskedő visszavonta pótajánlatát

Megirtuk, hogy az Aradi Ipar- és Népbank székházára, a Bohus-palotára megtartott árverés után a Banca Românească 25 millió lejes ajánlatával szemben Grósz József lippai fakereskedő pótajánlatot adott be és 27 és félmillió lej vételárat kínált fel a palotáért.

Bizonyos pénzügyi körök presz-

sziójára Grósz József visszavonta ajánlatát és így a Bohus-palota 25 millió lejért a Banca Românească tulajdonába ment át. Az aradi törvényesék, mint telekkönyvi hatóság a napokban már át is írja a Bohus palota tulajdonjogát a Banca Românească nevére.

Intrecerea de pluguri cu tractoare a societății E. G. E.

La 1 Aprilie societatea E. G. E. a aranjat a 5-a întrecere de tractoare, care a fost precedată de prezintarea plugurilor cu tracțiune de animale.

Au luat parte fabricile:

a) *Massay Harris* din America — prezintând tractorul Wadis. Reprezentant Emil Blaga S. A.

b) *Hanomag* din Germania (Hanovera-Linden) cu un tractor Hanomag WD. Reprezentată prin „Industria” din Timișoara.

c) *Uzinele „Ford”* din America cu tractorul „Fordson”. Reprezentant: Perry din Cluj

d) *Casa „Fiat”* din Torino cu un tractor tip 700 N. Reprezentant: Emil Blaga S. A.

Prestațiunile tractoarelor:

a) „Wadis”.

Cu un plug de 3 brezde Massay-Harris:

Suprafața arată în două ore 5886.99 m².

In jug. cad. 1.02 jug.

Adâncimea arăturii 17.5

Pământul întors în m³ 1030.22.

Petrol consumat la un jug. cad. 21.07 litri.

Ulei consumat aproximativ pe jug. cadastral 0.19 kgr.

Costul arăturii de un jug. socotind petrolul cu 6 lei kgr., uleiul 20 lei kgr. și conductorul 40 lei pe jug. cad. 170.42.

b) *Hanomag* „WD”.

Cu un plug de brezde Massay-Harris:

Suprafața arată în două ore 4147.5 m²

In jug. cad. 0.72

Adâncimea arăturii 17 cm.

Pământul întors în m³ 705.065.

Petrol consumat pe jug. cadastral 23.8 litri.

Ulei consumat pe un jug. cad. aproximativ 0.28 kgr.

Costul arăturii pe un jug. 186 lei.

c) „Fordson”.

Cu un plug Bächer de două brezde: Suprafața arată în 2 ore 6203.78 m²

In jug. cad. 1.075

Adâncimea arăturii 16 cm.

Pământul întors în m³ 992.60

Consumul pe 1 jug. cad. 23.2 litri

Ulei circa 0.19 kgr.

Costul arăturii pe un jug. 183.20

„Fiat” tip 700.

Cu un plug „Oliver” de 3 brezde: Suprafața arată în două ore 4492.3 m²

Adâncimea arăturii 18 cm.

Pământul întors în m³ 808.7

Consumul de petrol la un jug. 25.9 litri.

Ulei circa 0.25 kgr.

Costul arăturii pe un jug. 199.40 lei.

Tractorul „Wallis” este dintre cele mai bune fabricate americane. Prețul cu un plug de 3 brezde 1800 dolari și 16.000 lei. Plata în 18 luni cu dobândă de 10% Reprezentant: Blaga.

„Hanomag” un excelent tractor german a avut neșansa unui teren mai puțin prielnic, din cauza căruia n’a putut să-și dea prestațiunea obișnuită. Prețul 1450 dolari și 36.000 lei. Plata în 24 luni cu dobândă de 12%. Reprez.: „Industria” S. A. de comerț.

Tractorul „Fordson” prezintat de firma Perry din Cluj. Prețul exclusiv al tractorului 130.000. Plata în 18 luni cu dobândă de 12%.

Tractorul „Fiat” are particularitatea că plugul poate fi atașat, fie în urmă, fie înaintea tractorului, prin ce se preîntâmpină răsturnarea tractorului la deal. Din cauza unui defect ușor motorul și-a întrerupt arătura cu 25 minute înainte de timpul programatic de 2 ore și deși defectul a fost aranjat în câteva minute, jurul n’a admis să mai continue arătura. Acest mic accident explică prestațiunea mediocră de data aceasta. Reprezentant: Blaga. Prețul 1290 dolari și 18.000 lei transport și vamă.

Banca „TRANSSYLVANIA” Bank

Soc. Anonimă. Bank Rt. Aktiengesellschaft.

Centrala — Központ — Zentrale:

CLUJ—KOLOZSVÁR.

Alapított: 1872-ben.

Alaptőke: 22 millió lei.

Sucursale—Fiókintézetek: Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Ditrău—Ditró, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Mercuria-Ciuc—Csikszereda, Sănmartin-Ciuc—Csikszentmárton, Târgul-Secușeac—Kézdivásárhely, Turda—Torda, Ujioara—Marosújvár. —: Expozituri—Kirendeltségek: Câmpia-Turzii—Aranyosgyéres, Ozun—Uzon, Toplița—Română—Maroshévíz.

Elfogad: BETÉTEKET.

Leszámitol: VÁLTÓKAT.

Átutalásokat és meghitelezéseket az ország bármely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképviselőjét bírja a „Gazdák” Általános Biztosító Részvénytárs.-nak

Telegram: TRANSSYLVANIABANK

Citiți „Lemnul”

Bilanțul Fabricii de Mașini Andreas Rieger din Sibiu

In preajma adunării generale din 26 Aprilie

Fabrica de mașini Andreas Rieger din Sibiu și-a publicat bilanțul pe 1927, care se încheie cu un rezultat splendid, făcând încă odată dovada buneii conducerii și a solidității acestei importante întreprinderi industriale.

Anul trecut a fost greu pentru industria ferului din cauza situației economice generale nefavorabile,

totuși sub conducerea directorului general Richard Rieger care se afirmă ca un eminent inginer și bun om de afaceri,

fabrica a lucrat intensiv și și-a

Klotz Ádám bankigazgatót bizta meg az osztrák külügyminiszterium a bányásági kereskedelmi államkapcsolat ellátásával

Temesvári szerkesztőségünk jelenti: Hónapokkal ezelőtt részletesen foglalkoztunk azokkal a kombinációkkal, amelyek a megürült bányásági osztrák konzulátusi tisztség betöltése körül támadtak a Bányáság közgazdasági életében.

A gazdasági szempontból nagyjelentőségű tisztség ügyében a napokban döntött az osztrák külügyminiszterium, amely

Ausztria kereskedelmi képviselővel a Bányáságban Klotz Ádám bankigazgatót, a temesvári Sváb Központi Bank Rt. nagytudósu és a feladatához méltó felkészültségű vezérigazgatóját bizta meg.

Klotz vezérigazgató a kitüntető bizalommal a konzulátusi tisztség elfogadásával alapos megfontolással tett ele-

Részvényalírási felhívás

A Kalotaszegi Takarékpénztár Rt. igazgatósága az 1926. évi április hó 28. és 1927. április hó 27. napján meg tartott rendes közgyűlési határozatok, valamint a Comisiunea Specială Economica 95645—1927. számú engedélye alapján közhírré teszi, hogy

1. A társaság részvénytőkéje 100 ezer lejről egyelőre 500.000 lejre fel emeltetik. E célból kibocsátatik 4000 darab, egyenként 100 lej névértékű, bemutatóra szóló 1001—5000 sorszámu részvény.

2. A régi részvénytulajdonosok, minden darab részvény után 4 (négy) darab új részvényre elővételi jog biztosítottatik.

3. Egy darab új részvény átvételi árfolyama 100 lei és lejegyzett részvények ára a lejegyzéskor fizetendő.

4. Az elővételi jog 1928. évi május hó 5. napjáig bezárólag gyakorolható az intézet pénztáránál a hivatalos órák alatt.

5. Aki elővételi jogát gyakorolni kívánja, tartozik a régi részvényeket lebélyegzés végett a jegyzés alkalmával bemutatni.

6. A kibocsátandó új részvények 1928. évi július hó 1. napjától kezdve, az üzleti év eredményében részesednek.

7. A régi részvényesek által 1928. évi május hó 5. napjáig le nem jegyzett új részvényeket az igazgatóság szabadkézből értékesíti 150 lejes árfolyamon.

Huedin-Bánffyhungad, 1928. április hó 14.

Kalotaszegi Takarékpénztár Rt. igazgatósága.

gásit rentabilitatea în mod cu totul multumitor.

Astfel la capitalul de 40 milioane, cât era la sfârșitul anului trecut, fabrica Rieger a realizat un profit net de 7.210.074 lei, deci aproape 20%. Fondul de rezervă a fost în anul trecut de 1.996.769 lei, fondul de rezervă al creanțelor dubioase 1.200.000 lei, fondul pensiilor 1.709.378 lei, conturi creditoare 44.645.250 lei. Profit reportat din anul 1926 a fost de 29.553 lei.

Datele acestea arată, că fabrica a trecut triumfătoare peste situația generală destul de grea care a cerut atâtea victime în anul trecut.

get și a napokban Bukarestbe tisztelegő látogatáson jelent meg Ausztria főkonzuljánál.

A Sváb Központi Bank Rt. vezérének kitüntetése általános meglepedést keltett a Bányáság közgazdasági életében, amelynek keretei között ugyancsak általánosan ismertek azok a bensőséges összeköttetések, amelyek az egyik legrégebbi bányásági pénztárat és annak vezérét az osztrák és német gazdasági piacok életéhez fűzik.

Klotz Ádám konzuli tevékenységétől sokat vár a Bányáság kisebbégi gazdasági élete is,

amely érzékenyen nélkülözi már évek óta szorosabb gazdasági kapcsolatainak hiányát Ausztria felé, melynek lehetőségére elsősorban is megfelelő kereskedelmi szerződések létrehozása adhat alkalmat.

Informațiuni

AVIZ. „Economul” institut de credit și economii, societate anonimă în Cluj face cunoscute onorațiilor depozitenți ai băncii că, cu începere dela 1 Aprilie a. e., reduce dobânda la depunerile spre fructificare și în conturent la 12% brutto anual, atât la centrală cât și la filială.

Convocare. „Cooperativa de aprovizionare cu material de construcție din Cooperatiunea Industrială din Cluj” va ține prima Adunare Generală la 25 Aprilie a. e. ora 5 d. m. în localurile Corporațiunei Industriale, la care cu onoare sunt invitați membrii cooperativei. Program: 1. Deschiderea prezidială. 2. Raportul Consiliului de Administrație asupra activității sale. 3. Raportul comitetului de cenzori și prezentarea socotelilor. 4. Hotărârea asupra descărcării consiliului de administrație și comitetului de cenzori. 5. Alegerea câte unui membru în consiliul de administrație și în comitetul de cenzori. 6. Hotărâri despre începerea activității cooperativei. 7. Eventuale propuneri. Observare: Socotelile se pot vedea la Corporatiunea Industrială între orele de birou. În caz dacă la data menționată adunarea generală nu s'ar putea constitui, se va ține — fără nici un alt aviz — la 4 Mai a. e. la aceeași oră. Cluj, la 14 Aprilie 1928. — Consiliul de administrație.

HIREK

A „Prevederea” Biztosító Intézet kerületi székhelyet létesített Nagyváradon. A „Prevederea” Román Általános Biztosító Társulat vezérigazgatósága Erdély nyugatkerületi képviselőletének vezetésével Negulescu Anastase ezredes, a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara elnökét és Grünfeld Sándort bizta meg. A kerületi képviselőlet székhelyét Nagyváradon a Strada Episcopul Giorogariu 23. szám alatt rendezték be.

A temesvári „Institutul Chiurgic-Ortopedic” Rt. mérlege és közgyűlése. A temesvári „Institutul Chiurgic-Ortopedic” Rt. április 28-án délelőtt 11 órakor tartja meg negyedik évi közgyűlését, amelyen az igazgatóság bemutatja az 1927. évi mérleget. A vállalat az elmúlt évben 2 millió lej alaptőke és 45 ezer 700 lej tartaléktőke mellett 134 ezer 362 lej tiszta nyereséget ért el és ezenkívül 29 ezer 974 lejjel dotálta a kétes követelések tartalékállapotját. A vállalat részletes mérlegét lapunk más helyén közöljük.

A Lészay Endre aradi textillkereskedő cég egyezkedik hitelezőivel. Aradi tudósítónk jelenti: A nehéz gazdasági viszonyok következtében Lészay Endre aradi textillkereskedő fizetési nehézségek közé jutott. A vásárgba került textillkereskedő hitelezőivel csendes egyezkedés tárgyalásokat kezdett meg, amelyek kedvező mederben folynak.

Aradon megszűnt egy autókereskedelmi vállalat. Aradi tudósítónk jelenti: A Herzfeld A. aradi autókereskedelmi vállalat a napokban feladta üzlethelyiségét és megszűnt. Az aradi törvényszék a megszűnt aradi céget törölte a cégek sorából.

* Értesítjük b. ügyfeleinket, hogy a betétkamatlábát folyó hó 20-iki érvényességgel 3 (három) százalékkal leszállítottuk. Cluj, 1928. április 19. Erdélyi Takarékpénztár, Tholdy László és Társa.

* MEGHIVÓ. A Kolozsvári Vasöntőde és Gépgyár Rt. Clujon, Str. Chintaului No. 18. 1927. évi rendes közgyűlését 1928. évi április hó 28-án déli 12 órakor tartja meg, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja az igazgatóság. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletéről, 1927. évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránti határozat. 2. Igazgatósági tagok választása. 3. Felügyelőbizottsági tagok választása. 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tiszteletdíjának és az igazgató fizetésének megállapítása. 5. Alapszabálymódosítás. 6. Indítványok. Mérleg-számla. Vagyon: Készpénz 192.615.09 lej. Gyártelep 5,107.873 lej. Gép, szerszám és felszerelések 10,144.956.95 lej. Adósok 7,758.623.30 lej. Anyag és áru 12,109.055.— lej. Összesen 35,313.123.40 lej. — Teher: Részvénytőke 4,000.000.— lej. Tartalék-alap 2,800.000.— Részvénybefizetési alap 8,500.000.— lej. Nyugdíjalap 56,224.42 lej. Hitelezők 16,795.372 lej. Elfogadványok 2,617.020.— Nyereség áthozat az 1926. évről 18,497.14 lej. 1927. évi tiszta nyereség 526.009.12 lej. Összesen: 35,313.123.40 lej. Nyereség- és veszteségszámla. Veszteség: Gyári munkabér, fizetések, üzleti költség, üzemköltség és kamat 17,623.546.67 lej. Adó 206.521.18 lej. Nyereség 544.506.35 lej. Nyereség: 1926. évi nyereség áthozat 18,497.14 lej. Gyártmány eredménye 18,356.077

ezer 06 lej. Összesen 18,374.574.20 lej. A szavazati jog gyakorlása céljából a részvények 1928. április 25-én déli 12 óráig vállalatunk pénztáránál, vagy a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj, pénztáránál helyezendők letétbe.

MEGHIVÓ. Az Első Élesdi és Tordai Mészégető Rt. Cluj, Str. Chintaului No. 18. 1927. évi rendes közgyűlését 1928. év április hó 28-án délelőtt fél 12 órakor tartja meg, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívja az igazgatóság. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletéről, 1927. évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránti határozatok. 2. Igazgatósági tagok választása. 3. Felügyelőbizottsági tagok választása. 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tiszteletdíjának és az igazgató fizetésének megállapítása. 5. Alapszabálymódosítás. 6. Indítványok. Mérleg-számla. Vagyon: Készpénz 27.126.55 lej. Erdő és föld 164.750 lej. Gyártelep és bánya 1,779.200.85 lej. Iparvágány 48.300 lej. Felszerelés 612.803.38 lej. Értékpapír 5,939.400 lej. Váltó 550 ezer lej. Adós 17,460.577.02 lej. Anyag- és áru 9,203.315.47 lej. Összesen 35,785.473.27 lej. Teher: Részvénytőke 2,000.000 lej. Tartalék-alap 210.000 lej. Fel nem vett osztalék 500 lej. Elfogadványok 2,550.000 lej. Valutatarozás 8,083.395.50. Hitelezők 22,536.296.18 lej. Nyereség: Mult évi áthozat 13,227.79 lej, ez évi nyereség 392.053.80 lej. Összesen 35,785.473 lej. Eredmény számla. Veszteség: Gyári munkabér, fizetések, üzleti költség, üzemköltség, épület karbantartása, kamat 13,076.564.94 lej. Adó 363.593.64 lej. Nyereség: 405.281.59 lej. Nyereség mult évi áthozat 13,227.79 lej. Értékpapirkamat 235.970 lej. Mész eredménye 10,963.705.18 lej. Chamotte eredménye 2,612.247.20 lej. Házbér 2290 lej. Összesen 13,845.440 ezer 17 lej. Társulatunk részvényei Központunk pénztáránál, avagy a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Cluj pénztáránál 1928. április hó 25-én déli 12 óráig tehetők le a szavazati jogosultság gyakorlása céljából.

No. 301, 304, 647, 648—1928.

Publicație de licitație

Aduc la cunoștința generală, că Cassa de Păstrare „Interesul Public” S. A. din Cluj, va vinde cu intervenția mea în localul institutului financiar în Cluj, Calea Victoriei nr. 3, conform §-lui 306 din Codul Comercial prin licitație publică:

1. La 25 Aprilie 1928 la ora 3 p. m. un covor persian și o păreche de cercei cu brillant, cu prețul de strigare de 10.000 lei.

2. La 25 Aprilie 1928, la ora 3 și un sfert p. m., diferite mărfuri de textil cu prețul de strigare de 30.000 lei.

3. La 25 Aprilie 1928, la ora 3 și jumătate p. m., diferite scule de strigare și un strung cu prețul de strigare 10.000 lei.

4. La 25 Aprilie 1928, la ora 4 fără un sfert p. m., o blană de persian și 2 buc. inele cu brillant cu prețul de strigare 60.000 lei.

Vadiul este de 10 la sută, care se va depune înaintea începerii licitației. Prețul de cumpărare se va plăti imediat la fața locului împreună cu 2 la sută taxa de cumpărare.

Cluj, la 19 Aprilie 1928.

Dr. Laurențiu Nistor
notar public.

A Küküllővölgy villanyvilágítását a „Seta“ látja el

Megkötötték a szerződést a Magyar Földgáz-Társasággal és a dicsőszentmártoni Nitrogén Részvénytársasággal — A nagyszebeni „Seta“ Villamossági Rt. közgyűlése

A nagyszebeni „Seta“ Villamossági Rt. a napokban tartotta meg Boiu szenátor elnökletével rendes évi közgyűlést, amelyen Dachler igazgató részletesen beszámolt a vállalat 1927. évi tevékenységéről és helyzetéről.

Az igazgatósági jelentés megemlékezett arról, hogy a legutóbbi közgyűlés felhatalmazást adott az igazgatóságnak arra, hogy munkaprogramját teljes szabadsággal fejtsék ki. A felhatalmazás alapján a vállalat igazgatósága a szükséges előmunkálatokat azonnal megkezdte.

Az igazgatóság tervbe vette, hogy nemcsak Szelistye községet és környékét látja el villamosárammal, hanem hálózatát egész Medgyesig, illetve szükség esetén Segesvárig is kiépíti.

A Seta terjeszkedési programjának megvalósítását kereste az a körülmény, hogy a Nagyszebeni Villamossági Rt. két Diesel-motort állított fel, amelyek közül az egyik 1800, a másik 3300 lóerős és amely motoroknak a beállításával a fogyasztók nagy tömegét elvonta a Seta Villamossági Részvénytársaságtól.

Az igazgatóság az elmúlt évben főleg arra törekedett, hogy létrehozza a megállapodást a Magyar Földgáz Társasággal, amellyel az elmúlt év novemberében a megegyezést meg is kötötte. Az egyezmény lehetővé teszi, hogy a Seta a villamosáram előállításához szükséges földgázt saját

centraléjában használja fel, ennek dacára

a Seta igazgatósága elhatározta, hogy szerződést köt a dicsőszentmártoni Nitrogén Részvénytársasággal is, hogy ennek centraléjától nagymennyiségű villamos áramot vegyen igénybe.

A Dicsőszentmártonból kapott áramot Medgyesre jelenleg 22 ezer, később pedig 60 ezer Wolt erősséggel fogják szolgáltatni. A Seta igazgatósága elhatározta, hogy

Medgyesen központi elosztóállomást létesít, amely a Küküllő völgyében levő községek részére fogja a villamosáramot elosztani, illetve továbbítani.

A terjeszkedési program során a Seta igazgatósága gondot fog fordítani arra, hogy hálózatát egész Segesvárig kiépítse és erre vonatkozólag Medgyes város tanácsával már meg is indította a szükséges tárgyalásokat. A vállalat igazgatósága megállapodást létesített a Nagyszebeni Villamosművek Rt. vezetésével is, amelynek értelmében a Seta ebben az évben elláthatja nemcsak Szelistye községet, hanem a környék többi községeit is a szükséges villamos energiával.

A régi igazgatóság és felügyelőbizottság tagjait egyhangulag újlag megválasztotta a közgyűlés és Boiu szenátor javaslatára jegyzőkönyvi közönyt szavazott Dachler igazgató-

nak, aki kitűnő műszaki felkészültségével a nagyszebeni Seta Villamossági Részvénytársaságot a Küküllővölgy és Nagyszebenben egyik legjelentősebb villamossági üzemévé fejlesztette.

Adunarea generală a societăților miniere „Piry“ și „Aurum“

„Piry“ Societate Anonimă Română de Mine, își va ține adunarea generală ordinară a anului de gestiune VII, la 28 Aprilie a. c. orele 3 p. m. în biroul societății, Cluj, str. Avram Iancu nr. 3, etj I, nr. 9, având următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Prezentarea raportului consiliului de administrație și a comitetului de supraveghere, precum și a socotelilor de încheiere și stabilirea bilanțului referitor la anul de gestiune 1927.

2. Darea absoluturului pentru consiliul de administrație și a comitetului de supraveghere.

3. Alegerea consiliului de administrație și a comitetului de supraveghere.

4. Stabilirea onorariilor pentru comitetul de supraveghere pe anul 1928.

A acționarii cari voesc a lua parte la adunarea generală sunt rugați a-și depune acțiunile lor până la data de 20 Aprilie a. c. la casa societății Cluj, unde vor primi un bilet de legitimație pentru adunarea generală.

Tot atunci va avea loc și adunarea generală a Societății „Aurum“ Societate Anonimă de Mine, având la ordinea zilei:

1. Prezentarea raportului consiliului de administrație și a comitetului de supraveghere, precum și a socotelilor de încheiere și stabilirea bilan-

țului referitor la anul de gestiune 1927.

2. Darea absoluturului pentru consiliul de administrație și a comitetului de supraveghere.

3. Alegerea consiliului de administrație și a comitetului de supraveghere.

4. Stabilirea onorariilor pentru comitetul de supraveghere pe anul 1928.

Acționarii cari voesc a lua parte la adunarea generală sunt rugați a-și depune acțiunile lor până la data de 20 Aprilie a. c. la casa societății Cluj, unde vor primi un bilet de legitimație pentru adunarea generală.

Megalakult a marosvásárhelyi Szanatórium Rt.

Megirtuk, hogy Marosvásárhelyen részvénytársaság alakul, amely a modern közegészségügyi és orvosi követelményeknek megfelelő szanatórium építését vette programjába. A szanatórium felépítésére árlejtést is tartottak, amelyen többek között résztvett a kolozsvári Reich és Barla mérnökök építési vállalata, — amely cég a kolozsvári Park szanatóriumot építette és a kolozsvári Nerva szanatóriumot rendezte be, — továbbá az Atli és Rác kolozsvári cég is.

A Szanatórium Rt. igazgatósága a napokban felhívást bocsátott ki, amelyben felszólítja részvényeseit, hogy a jegyzett részvényösszeg még hátralévő 30 százalékát április hó végéig, az utolsó 40 százalékát pedig a folyó évi május 31-ig annál is inkább fizessék be a Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt. pénztárába, mert különben az április 30-án, illetve május 31-én esedékes részletfizetés elmulasztása esetén a részvényjegyzőtől kénytelen késedelmi kamatot igényelni. A Szanatórium ez év őszén megkezdí működését.

„Institutul Chirurgic-Orthopedic S. p. A. din Timișoara

C O N V O C A R E.

Onor. acționari ai Institutului Chirurgic-Orthopedic S. p. A. din Timișoara sunt rugați să participe la

a IV-a adunare generală anuală

care se va ține în 28 Aprilie 1928 la ora 11 a. m. în localul Institutului „Sanatorul Parc“.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea adunării generale.
2. Raportul consiliului de administrație.
3. Stabilirea bilanțului și deliberare asupra propunerii consiliului de administrație referitor la împărțirea beneficiului net.
4. Raportul comitetului de cenzori.
5. Darea absoluturului consiliului de administrație și comitetului de cenzori pe gestiunea anului expirat.

6. Eventuale propuneri. Pentru a putea fi puse la ordinea de zi și debătute în adunarea generală, trebuie înaintate în scris consiliului de administrație cu cel puțin opt zile înainte de adunarea generală.

Acționarii cari voesc să participe la adunarea generală au a depune acțiunile cu cupoanele nescizute la cassiera institutului, ori la Banca Centrală Bănăreană cel mai târziu cu 3 zile înainte de adunarea generală ordinară.

Consiliul de administrație.

Bilanț încheiat la „Institutul Chirurgic-Orthopedic“ S. p. A. pe ziua de 31 Decembrie 1927.

Activa		CONTUL BILANT		Pasiva	
Cassa	208.985	60	Capital de acții	2.000.000	52
Cassa institutului	3.300.000	—	Fondul de rezervă	45.700	52
Inventar	1.017.700	—	Fondul de rezervă pentru creanțe dubioase*)	29.974	45
Debitori	373.713	—	Creditori	2.704.594	15
Stoc de mărfuri	114.233	—	Profit	134.362	48
	4.914.631	60		4.914.631	60
Pierdere		CONTUL PIERDERE ȘI PROFIT		Profit	
Cheltuieli generale	301.330	30	Taxa de îngrijiri	2.238.149	—
Salari	587.145	—	Diferite venituri	587.301	70
Interese după împrumuturi	249.309	90			
Alimentație	756.531	25			
Impozit	198.514	—			
Amortizare la inventar	59.283	32			
Fond de rezervă pentru creanțe dubioase*)	29.974	45			
Profit	134.362	48			
	2.816.450	70		2.816.450	70

*) Dacă adunarea generală va aproba.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Livius Gabor m. p., președinte

Dr. Emil Balázs m. p.

Dr. Coriolan Băran m. p.

Dr. Neogoe Octavian m. p.

Dr. Schossberger Alexandru m. p.

Dr. Eugen Suciu m. p.

Dr. Sugár Mihai m. p.

Dr. Vuia Salvator m. p.

Bilanțul acesta și contul pierdere și profit le-am confruntat cu cărțile principale și secundare și le-am aflat întru toate în consonanță.

Timișoara, la 10 Aprilie 1928.

COMITETUL DE CENZORI:

Valer Cârje m. p.

Traian J. Marcu m. p.

Virgil Popovici m. p.

Dr. George Schwartz m. p.

Dr. Alvin Wachsmann m. p.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával
Budapesten

a legkellemebből othont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjehet egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. — ::

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

**Áruraktárai
a vasut
mellett**

Engedélyezett
devizahely.

**Betéteket
elfogad!!**

Affiliált intézetek:
Torda-Aranyos Vármegyei
Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérvári Takarékpénztár Rt. Gyulafehérváron
Csongrádi Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhely-
megyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és
Sz.-Keresztúron, Szász-
genvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben és Nép-
bank Rt. Bánffyújváradon

Chamotte (tűzálló) téglá hornyolt cserép

legolcsóbb árban, legjobb minőségben.

LÉDERER MÁRTON

Chamotte-tégla, Cserépgyár és Mészégető Rt. Alesd

Közponli iroda:

Oradea-Mare, Strada Berthelot 6.

Telefon: 15-34.

Cluji képviselő:

Szénási Józsefné és Társa

építőanyagraktár, Str. Mănăsturului 8.

Eredeti

„M. A. V.”

cséplők, DIESEL, BENZIN,
PETROLEUM nyersolaj-

motorok

és locomobilok, több évi
részletfizetésre kaphatók

„Gépvásárnál”

BRASSÓ,
Vasut utcai vám mellett!!

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.

Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apáca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és

magasfeszültségű anyagok. Mű-

szerek: Hartmann & Braun.

Szénkefék: Sächsische Dina-

mobürstenfabrik. Motorok!

Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgőncim: RELAIS

Producerea lemnului
Industria lemnului
Comertul lemnului

Despre toate fazele pieței Vă
informează precis și la timp

A fatermelés
A faipar
A fakeskedelem

minden fázisáról pontosan és
részletesen számol be a

„LEMMUL”

„HOLZZEITUNG”

singura revistă forestieră bilunară
din Ardeal care apare în româ-
nește, nemjeste și ungurește.
Toate evenimentele forestiere in-
terne și externe, situația pieței,
articole scrise de cei mai de
seamnă specialisti, informațiuni
etc. etc.

Revista fiind răspândită, rezul-
tatul anunțurilor este sigur.
Redacția și administrația:

Erdély egyetlen román, német
és magyar nyelven kéthetenként
megjelenő szaklapja. A külföld
és belföld összes szakmai ese-
ményeiről, piaci helyzetéről és
friss, szakemberek által irt cik-
kekben és riportokban tájékoz-
tatja olvasó táborát.

A lap elterjedtsége biztosítja a
hirdetések eredményét.
Szerkesztőség és kiadóhivatal

Cluj, Str. Minerva 7. Telefon: 4-44.

FONDAT IN ANUL 1812

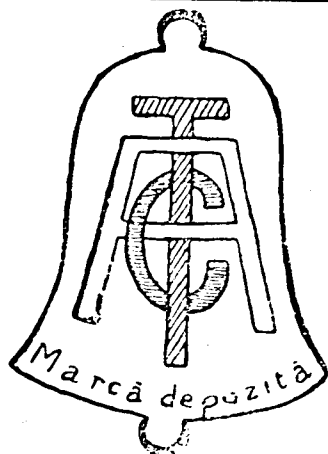
J. și C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea: -
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAÇ

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

Cu această marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACĂMUL” din CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii „Tacămul” fabrică de argintării, Cluj, Str. N. Iorga N. 11/A. — Telefon: 4-82. Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-ként — Lei 15'—
Többi hirdetési oldalon — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANC, ȚĂCOMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și Rezerve
Lei 62.100.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Fondată la anul 1887.

Fondată la anul 1887.

VICTORIA

Institut de Credit și Economii S. A. Arad

Sucursale:

Chișineu-Criș, Șiria, Ineu, Radna, Rovine, Bu'eni și Aradul-Nou.

Agenții:

Săvârșin și Grănicerii
Capital și Fonduri proprii Lei 50,000.000
Resurse Lei 500,000.000

Să ocupă cu toate afacerile bancare Are legătură cu toate băncile din țară și corespondenți în toate centrele mari ale lumii

Bancă autorizată pt. operațiuni de devize

Intreprindere proprie:

„NOVA”

Fabrică de mături și perii în Arad

Schwäbische Zentralbank

Aktiengesellschaft, Temesvár

Tel.-Adr.: Schwabenbank. Gegründet 1895. Tel.-Adr.: Schwabenbank
Telef.: Bankabteilung 4, 255, 972. Devisenabteilung 1116, 1117, 1894, 1895

Aktienkapital Lei 20,000.000
Reservefond Lei 20,000.000
Spareinlagen ca Lei 375,000.000

Zentrale: Timisoara-Cetate, Piața Unirei (Domplatz, No. 9).
Wechselstube: Timisoara-Cetate, Str. Lonovics 1 (bischöfl. Palais).
Filiakassa: Timisoara-Josefin, Bul. Berthelot (Kossuthplatz) No. 9.
Timisoara-Fabrica, Piața Traian (Kossuthplatz) No. 3.

Filialen:

Alexanderhausen, Billed, Buziasch, Grosssanktnikolaus, Grosskaroly, Hassfeld, Karansebesch, Lenauheim, Liebling, Lugosch, Neupelsch, Neusankpeter, Perjamosch, Sendlak, Tschanad, Tschene, Vinga, Warjasch.

Exposituren:

Albrechtsflor, Albeschenowa, Gerlianosch, Grossjetscha, Johannisfeld, Knez, Keglevich, Neusiedl, Ostern, Gross-Scham, Hodoni.
Günstige Verzinsung von Spareinlagen, kulante Durchführung aller Bankgeschäfte, Kauf- u. Verkauf von Valuten u. Devisen Ausstellung von Zollschecks.

Maschinenabteilung: Temesvar-Josefstadt Herrengasse (Str. I. C. Bratianu) No. 1. —:—: Telephon 23-52.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fióköntézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési 30 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben véggez. — Engedélyezett devizahely. — Atutalás a bel- és külföld bármely piacára.